

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародної економіки

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

05 Соціальні та поведінкові науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

051 «Економіка»

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Світовий кредитний ринок: поняття, структура, сучасний стан»

здобувача Струкова Анастасія Миколаївна

Науковий керівник: д.е.н., професор Савчук Наталія Володимирівна

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією

з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Мозговий Олег Миколайович

Київ 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародної економіки

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

05 Соціальні та поведінкові науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

051 «Економіка»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Ярослава Столярчук

(підпис)

Олег Мозговий

(підпис)

«_____» _____ 20__ р. «_____» _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Струковій Анастасії Миколаївні

заочної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «Світовий кредитний ринок: поняття, структура, сучасний стан»

Тему затверджено наказом ректора Університету від «22» _02_ 2023 р. № 345-ст

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах: інформаційних ресурсах, таких як Bloomberg, Reuters, Financial Times, IMF, World Bank, та інші; наукові публікації, наукові статті та дисертації, що присвячені проблемам функціонування та розвитку світового кредитного ринку; нормативні документи та законодавство; дані та звіти відповідних державних органів та міжнародних фінансових установ.

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	СВІТОВИЙ КРЕДИТНИЙ РИНОК: СУТНІСТЬ І МЕХАНІЗМ
Розділ 2	СУЧАСНИЙ СТАН СВІТОВОГО КРЕДИТНОГО РИНКУ
Об'єкт дослідження:	Світовий кредитний ринок
Предмет дослідження:	Теоретичні засади, структура та сучасний стан світового кредитного ринку, вплив України на цей ринок.
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Дослідження світового кредитного ринку, його структури та сучасного стану, а також аналіз позиції України в цьому контексті.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	Дослідити теоретичні засади кредитного ринку, його структуру та основні інструменти. Проаналізувати сучасний стан світового кредитного ринку, визначити його тенденції розвитку, провести порівняльний аналіз з попередніми роками.
У розділі 2	Проаналізувати сучасний стан світового кредитного ринку, визначити його тенденції розвитку, провести порівняльний аналіз з попередніми роками. Дослідити участь України у світовому кредитному ринку, визначити основні тенденції та проблеми розвитку. Проаналізувати роль та вплив міжнародних фінансових організацій на розвиток світового кредитного ринку. Розглянути перспективи розвитку світового кредитного ринку та його вплив на економіку України. Об'єктом дослідження є соціальний супровід людей похилого віку.

**Завдання підготував
науковий керівник**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«____» _____ 2023 р.

**Завдання одержав
здобувач**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«____» _____ 2023 р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 61 сторінок, 5 таблиць, 6 рисунків, список використаних джерел з 35 найменувань.

«Світовий кредитний ринок: поняття, структура, сучасний стан»

Об'єктом дослідження є світовий кредитний ринок.

Предметом дослідження є теоретичні засади, структура та сучасний стан світового кредитного ринку, вплив України на цей ринок.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – дослідження світового кредитного ринку, його структури та сучасного стану, а також аналіз позиції України в цьому контексті.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

1. Дослідити теоретичні засади кредитного ринку, його структуру та основні інструменти.
2. Проаналізувати сучасний стан світового кредитного ринку, визначити його тенденції розвитку, провести порівняльний аналіз з попередніми роками.
3. Дослідити участь України у світовому кредитному ринку, визначити основні тенденції та проблеми розвитку.
4. Проаналізувати роль та вплив міжнародних фінансових організацій на розвиток світового кредитного ринку.
5. Розглянути перспективи розвитку світового кредитного ринку та його вплив на економіку України. Об'єктом дослідження є соціальний супровід людей похилого віку.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в розкритті поняття "світовий кредитний ринок" та сутності характеристики світового кредитного ринку, розумінні структури та функціонування світового кредитного ринку.

Інформаційною базою дослідження є різноманітні джерела інформації, зокрема: інформаційні ресурси, що містять статистичні дані та аналітику світового кредитного ринку, такі як Bloomberg, Reuters, Financial Times, IMF, World Bank, та інші; наукові публікації, зокрема монографії, наукові статті та дисертації, що присвячені проблемам функціонування та розвитку світового кредитного ринку; нормативні документи та законодавство, яке регулює діяльність світового кредитного ринку, в тому числі міжнародні договори, угоди та рекомендації; дані та звіти відповідних державних органів та міжнародних фінансових установ, що дозволяють оцінити вплив світового кредитного ринку на економіку України.

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків списку використаних джерел, додатків.

Ключові слова: світовий кредитний ринок, банківська система, фінансова стабільність, кредитна політика, фінансові інструменти, ризикові фактори.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2023.

Рік захисту роботи 2023.

В і д г у к
про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»

Струкової Анастасії Миколаївни

на тему

«Світовий кредитний ринок: поняття, структура, сучасний стан»

1. Актуальність теми: Тема світового кредитного ринку та його стану є надзвичайно актуальною в сучасних умовах, коли економічні процеси постійно змінюються та розвиваються. Кредитний ринок має значний вплив на стабільність економіки, тому розуміння його структури, функціонування та можливостей є дуже важливим для розвитку бізнесу та інвестицій в різні сфери господарства.

2. Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи: представлена робота є самостійним дослідженням, яка виконана на підставі статистичних та аналітичних джерел, в тому числі і іноземних. Авторка в роботі використала дані міжнародних рейтингових агенцій для виявлення кредитоспроможності країн.

3. Наявність самостійних розробок автора: самостійні розробки автора присутні в роботі в достатній кількості.

4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій. Через дослідження теоретичних засад існування світового кредитного ринку авторка дійшла до висновків, що заслуговують на увагу, в тому числі приділила увагу Україні, яка має власний потенціал для розвитку свого кредитного ринку.

5. Наявність недоліків. Роботі притаманні зауваження редакційного характеру.

6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: робота відповідає вимогам щодо написання кваліфікаційної бакалаврської роботи і допускається до захисту перед екзаменаційною комісією з позитивною оцінкою.

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор,
професор каф. міжнародних фінансів

Н.В.Савчук

(підпис)

(прізвище,

ініціали)

“10” червня 2022 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. СВІТОВИЙ КРЕДИТНИЙ РИНОК: СУТНІСТЬ І МЕХАНІЗМ	7
1.1. Поняття та структура світового кредитного ринку.....	7
1.2. Особливості і роль світового кредитного ринку	15
1.3. Механізм організації світового кредитного ринку.....	20
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН СВІТОВОГО КРЕДИТНОГО РИНКУ....	26
2.1. Тенденції розвитку світового кредитного ринку	26
2.2. Місце України на світовому кредитному функціонуванні	31
2.3 Діяльність України на світовому кредитному ринку.....	43
ВИСНОВКИ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
ДОДАТКИ.....	62

ВСТУП

Актуальність теми. Тема світового кредитного ринку та його стану є надзвичайно актуальною в сучасних умовах, коли економічні процеси постійно змінюються та розвиваються. Кредитний ринок має значний вплив на стабільність економіки, тому розуміння його структури, функціонування та можливостей є дуже важливим для розвитку бізнесу та інвестицій в різні сфери господарства.

Зокрема, в контексті глобалізації економіки та зростання міжнародної торгівлі, кредитний ринок стає все більш важливим і складним, з великою кількістю учасників та різноманітних фінансових інструментів. Крім того, кризи на кредитному ринку, такі як криза 2008 року, підкреслює важливість вивчення цієї теми та розуміння можливих ризиків та наслідків.

Також необхідно зазначити, що Україна, як країна з розвиненою економікою та широким спектром бізнес-ініціатив, має великий інтерес у вивченні кредитного ринку та його можливостей для розвитку своєї економіки та залучення інвестицій.

Отже, тема дослідження є вкрай актуальною в контексті сучасної економіки та має велике практичне значення для бізнесу, інвесторів та економічної політики країни.

Науковці та експерти вже протягом багатьох років вивчають та аналізують світовий кредитний ринок. Серед найбільш відомих дослідників та їхніх досліджень можна виділити наступні: Джона Бріггса та Ендрю Каплана, який досліджує методи управління портфелем кредитів та ризиками на кредитному ринку; Хільде Мартінсена, який присвячений розумінню та прогнозуванню кредитних ринків та їхніх ризиків; Франка Фабоззі та Стівена Мантца, який досліджує різні типи фіксованих доходів та їхній вплив на кредитний ринок; Харвардхана та Філіппа Сенде, який досліджує взаємозв'язок між кредитним ринком та розвитком корпоративного сектору в країнах з розвиваючими економіками; Ентоні Саундерса та Лінда Аллен, який досліджує

методи вимірювання ризиків на кредитному ринку та їхню застосовність в практиці.

Українські науковці та експерти також досліджують кредитний ринок, в тому числі його структуру та сучасний стан в Україні. Деякі з найвідоміших досліджень включають наступні: "Кредитні інститути в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку" Ніни Котелевець, який розглядає сучасну структуру кредитного ринку в Україні та перспективи його розвитку; "Особливості розвитку ринку корпоративних облігацій в Україні" Оксани Борисенко, який досліджує тенденції на ринку корпоративних облігацій та їхній вплив на розвиток кредитного ринку в Україні; "Фактори ризику на ринку корпоративних облігацій в Україні" Ірини Кондрацької, який аналізує ризики, пов'язані з інвестуванням в корпоративні облігації в Україні; "Розвиток ринку фінансових послуг в Україні: тенденції та перспективи" Олени Волкової, який досліджує сучасний стан та перспективи розвитку кредитного ринку та інших фінансових послуг в Україні; "Аналіз та оцінка ризиків на ринку банківських послуг в Україні" Ігоря Шевченка, який досліджує ризики, пов'язані з банківськими послугами в Україні та їхній вплив на кредитний ринок.

Мета і завдання дослідження. Метою даної дипломної роботи є дослідження світового кредитного ринку, його структури та сучасного стану, а також аналіз позиції України в цьому контексті. Для досягнення цієї мети були сформульовані такі завдання дослідження:

1. Дослідити теоретичні засади кредитного ринку, його структуру та основні інструменти.
2. Проаналізувати сучасний стан світового кредитного ринку, визначити його тенденції розвитку, провести порівняльний аналіз з попередніми роками.
3. Дослідити участь України у світовому кредитному ринку, визначити основні тенденції та проблеми розвитку.
4. Проаналізувати роль та вплив міжнародних фінансових організацій на розвиток світового кредитного ринку.

5. Розглянути перспективи розвитку світового кредитного ринку та його вплив на економіку України. Об'єктом дослідження є соціальний супровід людей похилого віку.

Об'єктом даної дипломної роботи є світовий кредитний ринок

Предметом дослідження є теоретичні засади, структура та сучасний стан світового кредитного ринку, вплив України на цей ринок.

Теоретична основа дослідження складається з різних підходів та теорій, що допомагають розкрити особливості та функціонування світового кредитного ринку та визначити його вплив на економіку України.

Методологічна основа включає в себе використання методів теоретичного аналізу наукової літератури, аналізу даних, порівняння та аналізу.

Інформаційна база дослідження включатиме різноманітні джерела інформації, зокрема: інформаційні ресурси, що містять статистичні дані та аналітику світового кредитного ринку, такі як Bloomberg, Reuters, Financial Times, IMF, World Bank, та інші; наукові публікації, зокрема монографії, наукові статті та дисертації, що присвячені проблемам функціонування та розвитку світового кредитного ринку; нормативні документи та законодавство, яке регулює діяльність світового кредитного ринку, в тому числі міжнародні договори, угоди та рекомендації; дані та звіти відповідних державних органів та міжнародних фінансових установ, що дозволяють оцінити вплив світового кредитного ринку на економіку України.

Структура та обсяг роботи. Дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновку, списку використаних матеріалів та додатку. Загальний обсяг дипломної роботи 60 сторінок. Він містить 5 таблиць і 5 рисунків. Список використаних джерел включає 36 бібліографічних назв.

Ключові слова: світовий кредитний ринок, банківська система, фінансова стабільність, кредитна політика, фінансові інструменти, ризикові фактори.

РОЗДІЛ 1

СВІТОВИЙ КРЕДИТНИЙ РИНОК: СУТНІСТЬ І МЕХАНІЗМ

1.1. Поняття та структура світового кредитного ринку

У сучасній економічній науці існують різні визначення такого поняття, як «фінансові ринки». По-перше, слід зазначити, що фінансовий ринок, як і будь-який інший ринок, є системою взаємовідносин покупця і продавця. Тільки в цьому випадку відбувається взаємодія між цими акторами в обміні різними видами фінансів і фінансових послуг. Наприклад, мобілізація капіталу, видача кредитів, проведення будь-яких валютно-обмінних операцій, інвестування коштів у різні проекти.

Фінансовий ринок можна визначити як сферу реалізації фінансових активів та економічних відносин, які породжуються узгодженням інтересів покупців і продавців цих активів, тобто майнових прав, що належать державі, підприємству чи родині [1].

Інше визначення фінансового ринку означає, що це специфічна сфера фінансових відносин, де відбувається рух фінансових ресурсів та формується попит і пропозиція на фінансові ресурси [2]. Фінансові ринки також можна назвати структурами, які створюють можливості для запозичень, купівлі та продажу цінних паперів, інвестиційних товарів та інших високоліквідних активів в умовах ринкової економіки [3].

З точки зору економічної теорії, фінансовий ринок – це економічна система, в якій різні фінансові активи та фінансові інструменти формують попит і пропозицію в процесі купівлі-продажу [4].

Аналізуючи всі ці визначення фінансових ринків, можна виділити основні складові цього поняття ринку: це система економічних відносин, об'єктом яких

є угоди між учасниками щодо фінансових ресурсів. Функціональним призначенням фінансового ринку є регулювання руху коштів між його учасниками. Таким чином, головними учасниками ринку є фінансові інструменти, які спрямовують ті самі фінансові ресурси з одного ринку на інший.

Фінансовий інструмент – грошове зобов'язання суб'єкта господарювання, оформлене згідно з чинним законодавством[5].

Відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), фінансовий інструмент означає контракт, укладений двома сторонами, одна з яких володіє фінансовим активом, а інша бере на себе фінансове зобов'язання [5].

Фінансові ринки можуть бути національними (усі операції відбуваються в межах однієї країни) або глобальними (учасники ринку представляють різні країни). Світовий фінансовий ринок - це група внутрішніх і міжнародних ринків, які за допомогою фінансових інститутів забезпечують розподіл, накопичення і перерозподіл грошового капіталу між суб'єктами ринку з метою нормалізації співвідношення попиту і пропозиції капіталу.

Світовий фінансовий ринок за своєю економічною сутністю є певною системою взаємовідносин і особливим механізмом збору та перерозподілу фінансових ресурсів на основі конкуренції між країнами, регіонами, галузями та інституційними одиницями [6].

Оскільки фінансові ринки є досить різноманітними та включають велику кількість різних суб'єктів та інструментів, існує кілька класифікацій для розрізнення менших частин фінансових ринків. Залежно від спеціалізації та використовуваних фінансових інструментів можна виділити такі види фінансових ринків:

- валютний ринок;
- кредитні ринки;
- фондовий ринок (ринок цінних паперів);
- ринок дорогоцінних металів;

- страховий ринок.

Сьогодні найбільш розвиненим сектором фінансових ринків є кредитний ринок. Можна сказати, що це основний механізм стимулювання розвитку та зростання ринкової економіки.

Об'єктом угоди на цьому ринку є кредитні відносини, що виникають між кредитором (продавцем) і позичальником (покупцем). Тобто всі операції, пов'язані з видачею, використанням і погашенням кредиту чи позик, здійснюються на цьому ринку.

На відміну від валютного ринку, операції тут можуть відбуватися без участі банків та інших кредитних установ, наприклад, між компаніями або будь-якою іншою установою. Усі суб'єкти на цьому ринку поділяються на кредиторів і позичальників. Кредитор має певні фінансові ресурси (наприклад, власні кошти, залучені кошти тощо), які надаються позичальнику протягом певного часу на умовах повернення та сплати відсотків.

Світовий кредитний ринок є складовою фінансового ринку, на якому здійснюються операції з надання та отримання кредитів між різними країнами, фінансовими інституціями та приватними особами. Структура світового кредитного ринку складається з кредитних установ, що здійснюють надання та отримання кредитів, бірж, на яких торгуються кредитні інструменти, та міжнародних фінансових організацій, що регулюють кредитні відносини між країнами.

У практиці розвинених країн оптимальна структура кредитних ринків визначається двома основними характеристиками – термінами (терміновістю) та інститутами.

Виходячи з терміновості кредитних угод і ліквідності фінансових активів, кредитні ринки зазвичай поділяють на грошові ринки та ринки капіталу. Такої точки зору дотримуються І. Трахтенберг [7], А. Загородній, Г. Вознюк [8], Ф. Мишкін [9], І. Лютий [10], І. Сухораба [11]. Тому І. А. Трахтенберг у книзі

«Сучасний кредит і самоорганізація» вказував, що «ринок позичкових капіталів зазвичай поділяють на ринок грошей і ринок капіталу». [7].

А.Г. Загородній та Г.Л. Вознюк поділили ринок позичкових капіталів на ринок грошей (короткостроковий) – переважно обслуговуючий рух оборотних коштів, і ринок капіталів – забезпечення функціонування та можливостей розширення основного капіталу [8].

Водночас Й. Шумпетер стверджував, що «ринок капіталу — це те, що будь-який бізнесмен назвав би ринком грошей... Іншого ринку капіталу взагалі не існує» [12]. Автори фактично не розрізняють ринки грошей і ринки капіталу.

Тому переважна більшість науковців ототожнюють ринок кредиту з ринком капіталу запозичень і припускають, що ринок кредиту є частиною фінансового ринку і поділяється на валютний ринок і ринок капіталу. Однак деякі вчені не погоджуються з цим твердженням. Тому О. Гриценко вважає грошовий ринок самостійною частиною фінансового ринку короткострокових операцій [13]. Аль Щетинін прирівнює фінансові ринки до кредитних ринків і поділяє їх на ринки грошей і ринки капіталу.

Водночас «грошовий ринок – це частина фінансового ринку, яка здійснює короткострокові кредитні операції. Ринок капіталу – це частина фінансового ринку, яка здійснює середньо- та довгострокові кредитні операції» [15]. Такий підхід поділяли В. І. Пахомов, С. М. Аш, В. І. Оспіщева, В. П. Ходаківська. Тому В. І. Пахомов стверджує, що за терміном обігу фінансових інструментів фінансові ринки поділяються на ринки грошей (до 1 року) і ринки капіталу (більше 1 року) [15].

С. М. Аш зазначав, що ринок капіталу – це частина фінансового ринку, яка формує попит і пропозицію на середньо- та довгострокові позикові кошти, є невід’ємною частиною фінансового ринку і поділяється на ринок цінних паперів (фондовий ринок) терміном більше 1 року та ринок середньо- та довгострокових банківських кредитів [16]. Подібну точку зору можна знайти в роботі В. І.

Оспішева, яка стверджує, що фінансові ринки поділяються на дві основні сфери [17]:

- 1) грошовий ринок (короткострокові депозитні та кредитні операції, фінансові інструменти (з терміном погашення один день) до одного року);
- 2) ринок капіталу (середньостроковий і довгостроковий ринок капіталу, термін дії якого перевищує один рік).

У книзі В. П. Ходаківської «Ринки фінансових послуг» фінансові ринки поділяються на дві основні частини за часовою характеристикою: грошовий ринок (ринок короткострокового капіталу або платіжних засобів у грошах) і грошовий ринок середньо- та довгостроковий капітал (або грошові кошти). При цьому автор пов'язує ринок капіталу з ринком кредиту, наділяючи останній функціями. Він зазначив, що поділ фінансових ринків на ринки грошей і ринки капіталу в сучасних умовах функціонування є дещо умовним [18].

Валютний ринок як самостійне явище висвітлено в роботі М. І. Савлука. На його думку, валютний ринок - це особливий сектор ринку, на якому купуються і продаються гроші як специфічний товар, формуючи попит, пропозицію і ціну на цей товар [19].

М. І. Михайловська в структурі грошового ринку, що забезпечує фінансові функції, за економічним використанням ресурсів поділяє його на грошовий ринок і ринок капіталу [20].

Отже, проаналізувавши погляди багатьох науковців щодо часового поділу кредитних ринків на ринки грошей і ринки капіталу, можна помітити, що єдиного методу класифікації ринків не існує.

Ми вважаємо, що вигідно наполягати на тому, що кредитні ринки є інтегрованим явищем, у якому грошові ринки та ринки капіталу функціонують як структурні одиниці. На грошовому ринку укладаються короткострокові кредитні угоди, а на ринку капіталу – довгострокові кредитні угоди.

Слід зазначити, що у науковців немає єдиної думки щодо сукупності інститутів та організацій, які складають основу кредитних ринків та

забезпечують їх функціонування, тому кожен автор відстоює власний погляд на інституційну структуру кредитних ринків.

Тому В. Опарін у книзі «Фінансова система України» [21] відображає структуру кредитного ринку як поєднання банківської системи та небанківських фінансово-кредитних установ. До складу банківської системи науковець включив НБУ та комерційні банки, небанківські фінансово-кредитні установи, включаючи групу страхових, інвестиційних, факторингових, лізингових компаній та інвестиційних і пенсійних фондів, фізичних осіб, що здійснюють діяльність у сфері кредитування юридичних осіб.

Складна і розгалужена структура кредитного ринку, в якому переплітається велика кількість окремих елементів, призводить до неоднозначності його трактування та виявлення багатьох ознак, що лежать в основі структури. Таким чином, на додаток до традиційних часових та інституційних ознак, на яких базується традиційна структура кредитних ринків, ми стверджуємо, що категорії позичальників, які діють на ринку, регіональну приналежність ринку та відносини кредитних організацій також слід розглядати як класифікаційні ознаки кредитних ринків.

Позичальників на кредитному ринку можна розділити на такі категорії: уряд, великі та середні компанії, малий бізнес, фізичні особи, державні установи, домашні господарства тощо. Вони є основним органом кредитного ринку, і їх діяльність визначає розвиток ринку на певному етапі економічного циклу.

Кредитні ринки можна класифікувати за типом позичальника:

- Національний кредит;
- Великий ринок корпоративного;
- Кредитування контейнер;
- Великий і середній ринок кредитування;
- Корпоративна катастрофа;
- Ринок кредитування фізичних осіб.

Залежно від регіональної приналежності, можуть існувати певні різниці у тому, як працює цей ринок і які умови кредитування доступні для клієнтів.

Розрізняють кредитні ринки, які функціонують на різних рівнях глобальної економіки: на мегарівні - світові або міжнародні кредитні ринки, на макрорівні - національні ринки, на локальному рівні - регіональні ринки.

Регіональний кредитний ринок є складовою частиною національного кредитного ринку. Його механізм дії регулює рух позичкового капіталу в межах окремої території країни, важливою ознакою є діяльність суб'єктів регіонального ринку в рамках національного законодавства. Національний кредитний ринок природно повинен формуватися кредитними ринками різних регіонів і в цілому відображати їх особливості. Важливою ознакою кредитного ринку країни є відповідність суб'єкта національному законодавству країни.

В умовах повної глобалізації та інтеграції гравців кредитного ринку в міжнародне співтовариство формується міжнародний кредитний ринок. Він є найбільшим за розміром і сферою діяльності, об'єднує кредитні ринки всіх країн і кредитні ринки наднаціональних міжнародних фінансових організацій.

Механізм міжнародного кредитного ринку передбачає переміщення позичкового капіталу з однієї країни в іншу, тобто перерозподіл грошових коштів між суб'єктами ринку, що належать до різних країн, або одним із суб'єктів є міжнародною організацією [11].

У практиці кредитних відносин найпоширенішими видами позик є банківські позики, міжгосподарські позики, національні позики та міжнародні позики. Всі вони мають своїх позичальників і кредиторів, максимальний розподіл і правовий захист. Тому за організацією кредитних відносин доцільно розрізняти банківський, внутрішньогосподарський, національний та зовнішній кредитні ринки.

Усі структурні елементи надають узагальнену структуру кредитних ринків на основі виділення сукупності ознак функціонування кредитного ринку (рис. 1.1).

Рисунок 1.1 – Класифікація структури кредитного ринку

Джерело: розроблено автором на основі [36]

Тому ми рекомендуємо структурувати кредитні ринки відповідно до таких характеристик:

- за часом;
- за типом установи-кредитора;
- за функціональним рівнем;
- Організація кредитних відносин
- Класифікація за видами позичальника.

Тому, з точки зору структури відображення кредитного ринку, ми об'єднали різні прояви кредитного ринку, щоб показати його багатогранність. Усі структурні частини кредитних ринків тісно пов'язані одна з одною і часто перетинаються, оскільки відображають єдиний інтегрований операційний механізм.

1.2. Особливості і роль світового кредитного ринку

Основною роллю світового кредитного ринку є забезпечення доступу до кредитів для різних суб'єктів господарювання та держав, а також забезпечення ліквідності фінансової системи. Особливості світового кредитного ринку полягають у великому обсязі кредитних ресурсів, високому рівні ризиків, що пов'язані з кредитуванням, та важливості світових фінансових організацій для регулювання ринку та попередження фінансових криз.

На міжнародних ринках кредити мають різні форми (табл. 1.1).

Таблиця 1.1- Класифікація видів міжнародного кредиту

Ознака класифікації	Види
За джерелами	• внутрішні; • іноземні; • змішані
За призначенням	• комерційні; • фінансові; • проміжні
За формою кредиту	• у товарній формі; • у грошовій формі (валютні)
За валютою позики	• в валюті країни-боржника; • у валюті країни - кредитора; • у валюті третьої країни; • в міжнародних колективних валютах
По термінах	• короткострокові (до 1 року); • середньострокові (до 5 років); • довгострокові (понад 5-7 років)
Щодо забезпечення	• забезпечені; • бланкові
За технікою надання	• фінансові; • акцептні; • депозитні сертифікати; • облігаційні; • консорціальні

Джерело: розроблено автором на основі [2]

Сучасні глобальні кредитні ринки сформувалися наприкінці 19 століття. І набули багатьох характеристик за час свого існування :

- Має ефект кредитного мультиплікатора;
- Відсутність чітких просторових і часових меж;
- Представляє групу кредитно-фінансових установ, що працюють на світових ринках;
- Обмежений доступ позичальника;
- Функціонування світового кредитного ринку здійснюється у валютах провідних країн світу та міжнародних валютах;
- Операції на глобальних кредитних ринках стандартизовані та проводяться з використанням комп'ютерних технологій.

Економічна роль міжнародного кредитного ринку полягає в його здатності об'єднувати дрібні і розпорошені кошти на користь капіталістичного накопичення в цілому. Це дозволяє ринкам позитивно впливати на концентрацію виробництва та капіталу в глобальному масштабі.

Зростаюча роль міжнародних кредитних ринків у світовій економіці відображається в трьох основних напрямках: надання позичкового капіталу приватному сектору, державі та громадськості та іноземним позичальникам; накопичення вільного грошового капіталу та грошових заощаджень громадян і концентрацію фіктивного капіталу.

Накопичення та об'єднання індивідуального грошового капіталу відбувається не тільки через приватні кредитно-фінансові установи, а й через ринок цінних паперів. Важливою особливістю ринку позичкових капіталів є посилення його впливу на процес інтернаціоналізації світового господарства шляхом забезпечення руху капіталу.

Значна частина грошового капіталу формується за рахунок заощаджень населення, і його величина відіграє важливу роль у формуванні національних нормативів фактичного нагромадження, частки капіталовкладень у ВВП і національного доходу.

Потужний ринок капіталу дозволяє концентрувати великі суми грошей і швидко перераховувати їх у сектори економіки та суб'єкти господарювання, вирівнюючи норму прибутку як на національному, так і на світовому рівнях.

Наприкінці 1960-х років ринок євродоларів виник як новий і найменш регульований тип ринку. Він виник у Лондоні, коли величезні суми доларів були зосереджені на рахунках у не американських банках. Цей долар відомий як євродолар - власний долар, і він походить від прямого фінансового нагляду монетарної влади США. Ринок євродоларів стрімко зростає і розділений на різні сегменти. Сьогодні цей ринок часто називають євроринком.

Європейський ринок є частиною світового ринку позичкового капіталу, і банки працюють в іноземних валютах за межами цієї країни (емітенти цих валют). Європейський грошовий ринок включає міжбанківські операції та операції з корпоративними клієнтами. Особливістю європейських грошових ринків є специфіка процентних ставок: усі вони базуються на ставках міжбанківського ринку великих фінансових центрів. Операції на євроринку поділяються на кілька видів:

- Надання кредитів;
- Випуск єврооблігацій;
- Короткострокові угоди.

Значну частину європейського кредитування забезпечують міжнародні банківські групи. Серед короткострокових інструментів на ринку євро можна виділити:

- Комерційні векселі в євро – записані векселі в євро зі строком погашення від трьох до шести місяців за вищими процентними ставками, ніж депозитні сертифікати в євро-доларах;

- Депозитний сертифікат - Свідоцтво того, що банк вніс кошти в євро. Термін дії депозитного сертифіката коливається від 30 днів до 5 років;

- Євро - короткострокові боргові зобов'язання з плаваючими процентними ставками, іменні цінні папери, випущені країнами з розвинутою

ринковою економікою. На відміну від єврооблігацій, випуск євронот передбачає створення застави.

Ще наприкінці 1960-х років Bankers Trust організував перший синдигований кредит для кредитування Австрії. До цього єдиним способом отримання великих коштів на міжнародних ринках капіталу для позичальників був випуск єврооблігацій. З тих пір синдиговані кредити набули широкої популярності в усьому світі: на даний момент як один із найпопулярніших фінансових інструментів на міжнародному ринку капіталу синдиговані кредити займають ринкову позицію в 22-29%. За частотою використання синдиговані кредити поступаються лише емісійним зобов'язанням європейського ринку - звичайним єврооблігаціям і середньостроковим єврооблігаціям.

Згідно з методологією Світового банку, боргові зобов'язання мають різні форми (рис.1.2).

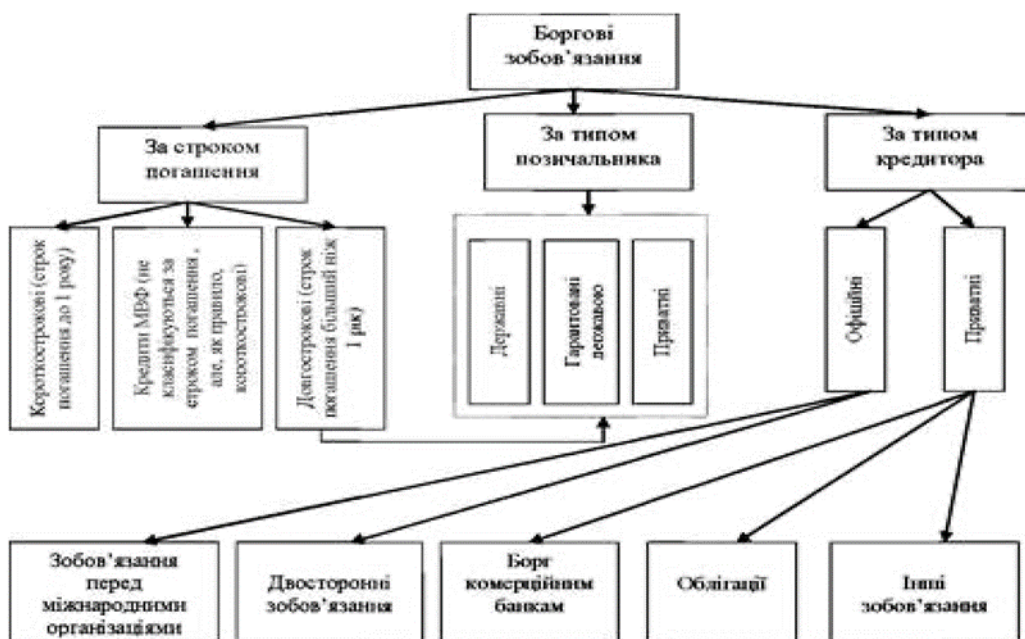

Рисунок 1.2 – Форми боргових зобов'язань на міжнародному ринку позичкових капіталів

Джерело: розроблено автором на основі [4]

Міжнародні банки класифікуються відповідно до частки міжнародного бізнесу та прибутків у загальних операціях та прибутках таким чином:

- Національні банки з невеликими іноземними філіями мають невелику частку активів і прибутків;
- Банки, на міжнародні операції яких припадає від 5% до 10% прибутку;
- Багатонаціональні банки, міжнародна концентрація та концентрація капіталу яких дозволяють їм брати участь в економічному розподілі глобальних боргових ринків;
- Офшорні банки, які зареєстровані в офшорних зонах і користуються спеціальними податковими та іншими пільгами при здійсненні фінансово-кредитної діяльності. Без них робота ТНВ була б неможливою.

Міжнародні синдикувані кредити — це середньо та короткострокові кредити. Умови кредитування коливаються від мінімум 10 місяців до максимум 12 років (для великих і дорогих проектів). Синдикувані кредити надаються за рахунок тримісячних та шестимісячних депозитів у євро. Через поєднання джерел фінансування європейський депозитний ринок постійно змінюється, і умови нових кредитів також необхідно постійно переглядати.

Синдикат - це група банків з різних країн, які об'єднуються за взаємною згодою для надання позик. Причини створення синдикату можуть бути самими різними. У результаті особистий банк, до якого звертається позичальник, може не мати достатніх наявних коштів, або може віддати перевагу розподілу кредитного ризику з іншими установами, або може вважати недоцільним надавати особистий кредит позичальнику. У синдикаті беруть участь від 2 до 30-40 кредитних організацій з різних країн. Щоб отримати кредити для великих проектів, синдикати спеціалізуються на певному регіоні чи галузі. Взаємовідносини між членами синдикату ґрунтуються на синдикатній угоді.

Варто зазначити, що кредитний сектор світового фінансового ринку тісно взаємодіє з усіма секторами завдяки диверсифікації активів і бізнесу Hyundai

TNB, а також високим темпам зростання бізнесу в інших секторах світового фінансового ринку.

Отже, основні особливості світового кредитного ринку полягають у тому, що він є міжнародним ринком капіталу, на якому здійснюється купівля-продаж фінансових інструментів, в основному цінних паперів і боргових зобов'язань. Це дозволяє учасникам ринку, таким як банки, корпорації та інші фінансові інститути, отримувати капітал для фінансування своїх проектів та інвестицій.

Роль світового кредитного ринку полягає в тому, що він забезпечує доступ до капіталу для розвитку економіки країн-учасниць та фінансування міжнародної торгівлі. Також він є механізмом збору та розподілу ризиків між учасниками ринку. У свою чергу, це забезпечує зменшення ризику вкладення капіталу в різні види активів.

1.3. Механізм організації світового кредитного ринку

Механізм організації світового кредитного ринку полягає у наявності різних фінансових інструментів, які дозволяють учасникам ринку отримувати капітал, здійснювати інвестиції та зменшувати ризики. Основними інструментами світового кредитного ринку є:

- Цінні папери - це документи, що підтверджують право власності на певну суму грошей або право на отримання певної суми грошей в майбутньому.
- Облігації - це вид цінних паперів, що випускаються компаніями або урядами з метою залучення капіталу на певний термін за певну процентну ставку.
- Акції - це фінансові інструменти, які видаються компаніями, які хочуть залучити кошти на свій розвиток. Акції дають власникам право на отримання частини прибутку компанії, а також на участь у прийнятті рішень про діяльність компанії.

- Депозитні сертифікати - це фінансові інструменти, які представляють собою депозити в банку на певний термін з певним процентом. Депозитні сертифікати є більш консервативним варіантом інвестування, оскільки не мають великого рівня ризику.
- Деривативи - це фінансові інструменти, які відображають вартість іншого активу, такого як акції, облігації, валюти та товари. Деривативи є основним інструментом на світовому кредитному ринку, оскільки дозволяють інвесторам здійснювати спекулятивні операції та захищати свої інвестиції від ризиків, пов'язаних з коливаннями ринку.

Механізм організації світового кредитного ринку складається з комплексу структур та інструментів, що забезпечують функціонування ринку. Головними учасниками ринку є банки, корпорації, фонди, страхові компанії, інвестиційні фонди, хедж-фонди, держави та інші фінансові установи.

Світовий кредитний ринок є децентралізованим, тому його механізм організації передбачає наявність центральних та регуляторних установ.

Один з головних регуляторів - Міжнародний валютний фонд (МВФ), який здійснює контроль за міжнародними валютними операціями та здійснює підтримку фінансової стабільності країн у світі.

Ще одним важливим органом регулювання є Банк міжнародних розрахунків (БІС), який забезпечує розвиток міжнародних фінансових відносин та координацію діяльності фінансових установ.

Механізм організації світового кредитного ринку базується на використанні різноманітних фінансових інструментів, таких як акції, облігації, деривативи, валютні операції та інші.

Одним з найважливіших інструментів є кредитні договори, які забезпечують фінансування різних проектів та діяльності учасників ринку. Також на ринку діє велика кількість фондових бірж, де здійснюється купівля-продаж цінних паперів та інших активів.

Організація світового кредитного ринку забезпечується через ряд механізмів. Основні з них такі:

- Міжнародні організації - Всесвітній банк, Міжнародний валютний фонд, Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародна фінансова корпорація та інші. Ці організації виконують роль посередників між кредиторами та боржниками, сприяють координації інвестицій та забезпеченню їхньої ефективності.
- Біржі - вони забезпечують можливість торгівлі різними фінансовими інструментами, такими як акції, облігації, валюта, деривативи та інші. Це надає можливість інвесторам отримати доступ до різноманітних інвестицій та забезпечує більшу ліквідність цих інструментів.
- Банки - банки виконують роль посередників між кредиторами та боржниками, забезпечуючи процес кредитування та інвестування. Банки також надають різні фінансові послуги, такі як кредитні лінії, кредитні картки, депозитні рахунки та інші.
- Інвестиційні фонди - ці фонди забезпечують інвестування коштів на ринку цінних паперів та інших фінансових інструментах. Вони надають можливість інвесторам отримати доступ до різних інвестицій, що дозволяє диверсифікувати їхні портфелі та знижувати ризики.

Таким чином, механізм організації світового кредитного ринку базується на співпраці банків, інвестиційних фондів, страхових компаній та інших фінансових установ.

Вони підтримують функціонування ринку, забезпечуючи ліквідність, тобто наявність достатнього обсягу грошових коштів на ринку для проведення торгівлі кредитними інструментами.

Також забезпечують стандартизацію та регулювання умов з метою зменшення ризиків для учасників ринку (рис 1.3).

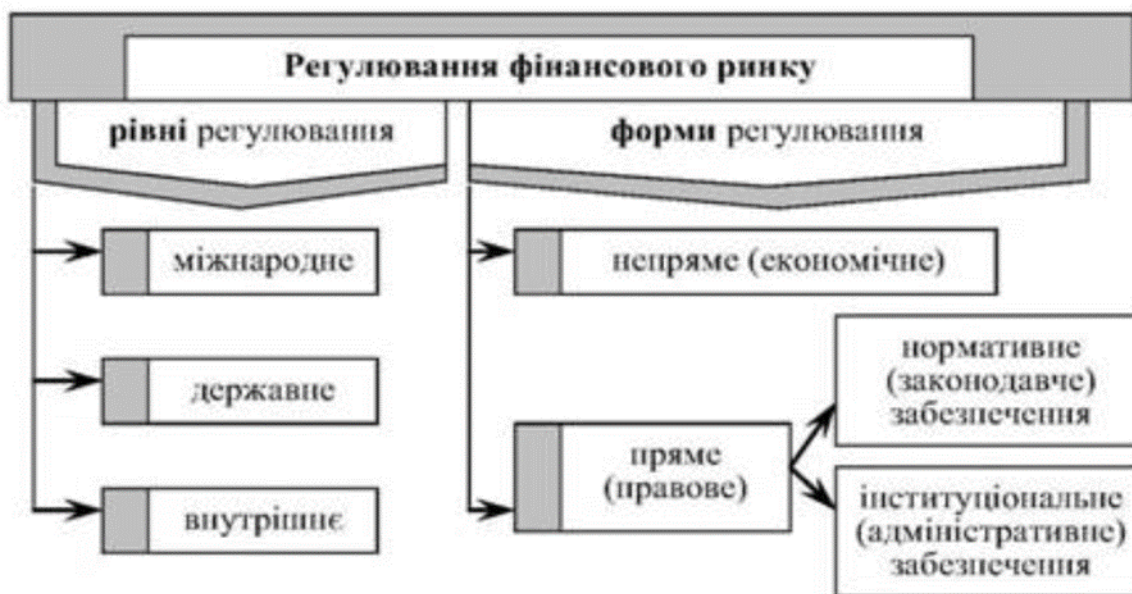

Рисунок 1.3 – Види регулювання фінансового ринку

Джерело: розроблено автором на основі [6]

Центральним органом регулювання світового кредитного ринку є Міжнародний валютний фонд (МВФ), створений у 1944 році на конференції в Бреттон-Вудсі. МВФ має за мету підтримку стабільності міжнародної валютної системи та забезпечення підтримки країн, що переживають економічні труднощі. Крім того, МВФ здійснює моніторинг та аналіз світової економіки та розробляє рекомендації щодо покращення міжнародної фінансової стабільності.

Другим важливим органом регулювання світового кредитного ринку є Банк міжнародних розрахунків (БМР), заснований в 1930 році в якості міжнародного банку центральних банків. БМР забезпечує фінансову стабільність та сприяє розвитку міжнародних платіжних систем.

Умови отримання міжнародного кредиту включають: вартість та термін кредиту, валюту кредиту та валюту платежу, тип гарантії та спосіб страхування. На ці ситуації впливає багато факторів, зокрема напрямок використання кредитних ресурсів, характер суб'єкта кредитних відносин, рівень інтернаціоналізації кредитного ринку, ступінь підпорядкованості національному кредитному менеджменту.

Вартість позики, яка є вартістю позики для позичальника, включаючи суму позики, процентну ставку, комісію та інші комісії. Визначається за такою формулою:

$$S = \frac{Lim \times R \times T_{\varphi}}{100}, \quad (1.1)$$

де S – загальна вартість кредиту;

Lim - сума кредиту;

R – Валова ставка (основна кредитна ставка, комісії, страхові збори, оплата юридичних та будь-яких інших послуг);

Тер — середній термін кредиту.

Основним фактором вартості кредиту є відсоткова ставка. Процентні ставки на світовому ринку формуються на основі процентних ставок основних країн-кредиторів (США, Японія, Німеччина та ін.).

Процентні ставки коливаються досить широко (в середньому 7-18%). Різниця процентних ставок визначається:

- Ступінь ризику кредиту;
- Термін надання кредиту;
- Розмір кредиту (вищий із двох менший за інших рівних умов);
- Сума податку (наприклад, ставка позики 7% за облігацією, що не оподатковується, краща, ніж ставка 9% за облігацією, що оподатковується);
- Умови конкуренції на ринках позичкового капіталу.

Середній термін кредиту складається з: повного пільгового періоду та півтора терміну користування та погашення кредиту. Він використовується для порівняння ефективності кредитів на різних умовах і показує середній термін, на який припадає вся сума кредиту.

Залежно від строку погашення кредит буває:

- Погашення рівними частинами в обумовлений термін;
- Не рівномірне погашення;

- Одноразове повне погашення;
- Основна сума позики та відсотки сплачуються рівними частинами рік.

У міжнародному кредитуванні важливо визначити валюту, в якій буде видаватися кредит, і валюту, в якій буде здійснюватися погашення кредитної заборгованості. Від правильного вибору валюти кредиту залежить, чи понесе збиток кредитор.

Валюта кредиту повинна бути достатньо стабільною, тому кредит оформляється у ВКВ. Кредити можуть надаватися в національній валюті, євро та міжнародній розрахунковій одиниці. На вибір валюти кредиту впливають рівень відсоткових ставок, міжнародна практика розрахунків, рівень інфляції та динаміка обмінного курсу. Кредитна заборгованість може бути погашена в іншій валюті, тобто валюта платежу може не збігатися з валютою кредиту.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН СВІТОВОГО КРЕДИТНОГО РИНКУ

2.1. Тенденції розвитку світового кредитного ринку

Однією з головних тенденцій розвитку світового кредитного ринку є зростання популярності онлайн-кредитування. Це означає, що все більше людей та компаній звертаються до онлайн-кредиторів для отримання кредитів, а також що стандартні банки та кредитори змушені адаптуватися до цього тренду.

Один з прикладів цього може бути компанія LendingClub, яка є одним з найбільших онлайн-кредиторів у США. Вона пропонує позики для різних потреб, таких як консолідація боргу, покупка автомобілів та навіть медичні витрати. Ці позики доступні онлайн, з низькими процентними ставками та швидкою обробкою заявок.

Інший приклад - компанія SoFi, яка пропонує онлайн-кредитування для студентів та молодих професіоналів. Вона пропонує конкурентні процентні ставки, різні види позик та додаткові фінансові послуги, такі як інвестиції та страхування.

Ще одна тенденція розвитку світового кредитного ринку - це збільшення використання фінансових технологій, таких як блокчейн та штучний інтелект. Наприклад, компанія Circle заснована на технології блокчейн та надає різноманітні фінансові послуги, включаючи онлайн-кредитування. Вона пропонує позики у криптовалюті, що може бути цікавим для людей, які використовують криптовалюту як засіб зберігання грошей.

У світі також зростає попит на зелені кредити, тобто кредити, які призначені для фінансування проектів, спрямованих на зменшення впливу на

довкілля та збереження ресурсів. Ця тенденція свідчить про збільшення уваги до екологічних та соціальних викликів та відповідального фінансового поведінки.

Один з прикладів зеленого кредитування - це програма Climate Bonds Initiative, яка сприяє розвитку ринку "зелених облігацій", тобто облігацій, кошти від продажу яких інвестуються у проекти зменшення впливу на довкілля. Ці облігації підтримують розвиток енергоефективності, відновлюваної енергетики, зменшення викидів вуглекислого газу та інші проекти зеленої економіки.

Рисунок 2.1 – Механізм кредитування і регулювання МВФ

Джерело: розроблено автором на основі [26]

Ще один приклад - інтернаціональний банк Societe Generale, який випустив першу зелену облігацію у 2018 році. Банк зібрав більше 1 мільярда євро

на проекти зменшення впливу на довкілля, такі як відновлювана енергетика, енергоефективність та екологічні будівництва.

Окрім того, світовий кредитний ринок також характеризується зростанням кредитування для малого та середнього бізнесу. Компанії, які не мають доступу до традиційних форм кредитування, можуть звернутися до онлайн-кредиторів та інших альтернативних джерел фінансування. Один з прикладів цього - компанія Kabbage, яка пропонує онлайн-кредитування для малого та середнього бізнесу з швидкою обробкою заявок та простим процесом отримання позики.

Узагалі, тенденції розвитку світового кредитного ринку пов'язані з розвитком технологій, збільшенням ролі соціальних та екологічних аспектів у фінансовій сфері, та змінами у споживанні та поведінці клієнтів. Зокрема, можна виділити наступні тенденції:

1. Розвиток онлайн-кредитування та цифрових фінансових послуг. Онлайн-кредитори та фінтех-компанії швидко набирають популярності серед клієнтів, які шукають швидке та зручне отримання кредиту чи інших фінансових послуг.

2. Збільшення ролі соціальної відповідальності та екологічної сталості у фінансовій сфері. Зелене кредитування, соціально відповідальні інвестиції та інші практики сприяють зменшенню негативного впливу на довкілля та соціальних проблем.

3. Зростання ролі штучного інтелекту та аналітики даних у кредитному процесі. Комп'ютерні алгоритми дозволяють швидше та точніше оцінювати ризики та приймати рішення про надання кредиту.

4. Розвиток нових видів кредитування, таких як краудлендінг, крипто кредитування та інші. Ці нові форми кредитування можуть забезпечити доступ до фінансових послуг для тих, хто раніше мав обмежені можливості.

5. Збільшення ролі криптовалют та блокчейн-технологій у кредитному процесі.

Криптовалюти можуть забезпечити більш безпечні та швидкі транзакції, а блокчейн-технології дозволяють зменшити ризики шахрайства та фінансової злочинності.

6. Розширення географії кредитного ринку та збільшення кількості міжнародних фінансових транзакцій. Глобалізація та зростання міжнародної торгівлі сприяють зростанню потреби в міжнародних фінансових послугах, включаючи міжнародне кредитування та перекази грошей.

7. Збільшення конкуренції на кредитному ринку. З розвитком нових технологій та з'явленням нових гравців на ринку, зростає конкуренція між банками, фінтех-компаніями та онлайн-кредиторами. Це може призвести до зниження відсоткових ставок та інших умов кредитування для клієнтів.

8. Збільшення кількості кредитних скандальних випадків та ризиків неповернення кредитів. Зростання конкуренції та розширення географії кредитного ринку може спричинити збільшення кількості кредитних скандальних випадків та ризиків неповернення кредитів. Це може призвести до посилення регулювання та змін у вимогах до кредитних інститутів.

Наприклад, однією з найбільш відомих фінтех-компаній є PayPal, яка пропонує онлайн-платежі та перекази грошей. Це дозволяє клієнтам зробити платіж або переказ грошей всього за кілька кліків у додатку на телефоні. Іншим прикладом є краудлендінгові платформи, які дозволяють залучати гроші від приватних інвесторів на розвиток стартапів та інших проектів.

Також можна згадати про розвиток крипто кредитування, наприклад, використання криптовалют для забезпечення кредитів. Це дозволяє клієнтам отримувати кредити без необхідності банківської системи та забезпеченням звичайними грошовими коштами.

Ще однією з тенденцій розвитку світового кредитного ринку є збільшення ролі соціального кредитування. Соціальне кредитування - це форма кредитування, яка зазвичай забезпечується державними або громадськими організаціями і призначена для підтримки соціальних та економічних потреб

окремих груп населення. Наприклад, мікрокредити для підприємців, які не мають доступу до традиційних форм кредитування, соціальні кредити для людей з низьким доходом або кредити для підтримки енергоефективності.

Ще одна тенденція розвитку кредитного ринку - це збільшення ролі кредитних рейтингів. Кредитні рейтинги є системою оцінки кредитоспроможності позичальників та визначають ймовірність того, що позичальник поверне кредит. Ці рейтинги використовуються банками, фінансовими компаніями та іншими кредитними інститутами для прийняття рішень про надання кредитів, встановлення відсоткових ставок та інших умов кредитування.

Наприклад, Moody's, Standard & Poor's та Fitch Ratings є трьома найбільш відомими кредитними рейтинговими агентствами в світі. Їхні оцінки відображають рівень ризику для позичальника, який пов'язаний з можливим неповерненням кредиту. Ці рейтинги використовуються інвесторами, щоб приймати рішення про інвестування в облігації та інші фінансові інструменти.

Отже, на сьогоднішній день світовий кредитний ринок є досить складним та різношаровим, проте він продовжує розвиватись та адаптуватись до нових реалій. Деякі з найбільш відомих тенденцій розвитку світового кредитного ринку на сьогодні можуть бути такі:

1. Збільшення ролі електронного кредитування: Дедалі більше кредиторів переходять на електронну форму кредитування, що дає змогу знизити витрати та час на обробку та затвердження запитів на кредит.

2. Зростання ролі фінансових технологій (FinTech): Введення фінансових технологій в кредитну сферу відкриває нові можливості для кредиторів та споживачів, такі як зниження вартості кредитів, ефективність управління кредитним ризиком та збільшення доступності кредитів.

3. Зростання ролі ринків капіталу: Ринки капіталу стають все більш важливими для кредиторів та позичальників, оскільки вони надають можливості для залучення та інвестування грошових коштів на високому рівні.

4. Збільшення ролі регулювання: У зв'язку з кризою 2008 року було прийнято багато законодавчих змін та правил, які спрямовані на забезпечення стабільності кредитного ринку та зниження ризиків. Тому зростає роль регулювання в цій галузі.

5. Зростання значення зелених та соціальних кредитів: Зелені та соціальні кредити, що спрямовані на фінансування проектів, які сприяють збереженню довкілля та соціальному прогресу, стають все популярніші.

6. Зростання кількості кредитних продуктів: Світовий кредитний ринок стає все більш різноманітним, з'являється все більше нових кредитних продуктів та програм, які спрямовані на задоволення різних потреб клієнтів.

7. Розвиток ринку мікрокредитування: Ринок мікрокредитів продовжує розвиватись, забезпечуючи доступ до кредитів для людей з низькими доходами та малого бізнесу, що підвищує їх економічну стійкість.

8. Зростання важливості кредитних бюро: Кредитні бюро стають все більш важливими в процесі кредитування, оскільки вони забезпечують інформацію про кредитну історію клієнта та ризики кредитування.

Особливості розвитку світового кредитного ринку полягають у тому, що він постійно змінюється та адаптується до нових реалій, таких як зміни законодавства, зростання важливості фінансових технологій, забезпечення стабільності та зниження ризиків кредитування.

Окрім того, світовий кредитний ринок є досить складним та різношаровим, з багатьма гравцями та багатошаровими процесами, що потребує від кредиторів та позичальників постійного вдосконалення та адаптації до змін.

2.2. Місце України на світовому кредитному функціонуванні

В результаті тотальної війни, яку розв'язала Російська Федерація, економіка України змінилася. Загалом (згідно з опитуванням Advanter Group станом на 10 червня 2022 р.) майже половина підприємств занепадає (18,7%) або

майже занепадає (28,1%), загальні прямі збитки МСП оцінюються в 83 мільярди доларів США, а ділова активність падає і експортери стикаються з обмеженими можливостями – менше 20% експорту в даний час охоплено логістичними маршрутами. Понад 10 мільйонів українців, або близько 25 відсотків населення, покинули свої домівки, з них 7,5 мільйонів – за кордоном. У результаті щонайменше 3 мільйони українців втратили роботу, 53% населення ризикують втратити роботу (за даними ООН). За приблизними підрахунками, рівень безробіття зріс більш ніж на 30%. За експертними оцінками, рівень заробітної плати в усіх сферах економічної діяльності впав з 9% до 58%, а заборгованість із заробітної плати перевищила 3 мільярди гривень.

Витрати бюджету зросли майже вдвічі за рахунок збільшення витрат на оборону, підтримку бізнесу та гуманітарну допомогу.

Найбільшими втратами є:

1) внаслідок руйнування виробничих потужностей - енергетики, житлово-комунальної сфери, транспорту, металургії, нафтопереробної промисловості, підприємств ОПК;

2) Фактичне призупинення інвестиційних проектів через надзвичайно високі інвестиційні ризики – будівництво, машинобудування;

3) через скорочення потреб населення, яке опинилося на окупованих територіях, у районах активних бойових дій або вимушено покинуло Україну (тільки за рахунок еміграції за межі країни понад 7,5 млн. громадян близько 20% потреб припадає на не сформовано), сфери обслуговування та окремі види економічної діяльності знижують промислову діяльність (готельний та ресторанний бізнес, а також сфери економіки, що належать до креативних індустрій, зокрема: кіно- та відеовиробництво, література та видавництво, мистецтво, архітектура та дизайн, рекламні агентства, театральні та концертні заходи, музеї, легка промисловість);

4) Більше 50% експорту було втрачено протягом трьох місяців війни через руйнування транспортної інфраструктури, заблоковані порти та обмеження

транскордонних валютних платежів (за винятком ключових імпорتنих платежів), беручи до уваги сільськогосподарський та промисловий експорт, який є важливим українським експортом. Частка спільної продукції також значною мірою загрожує світовій продовольчій безпеці;

5) Інфляційний тиск і зростання обмінних курсів через скорочення асортименту вітчизняних товарів, дефіцит імпорту енергоносіїв).

Найбільший шок від повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України стався в березні 2022 року.

За даними Національного бюро статистики, Мінекономіки використовує непрямі методи розрахунку та інструменти моделювання для оцінки падіння ВВП на 47-50% у березні 2022 року (станом на березень 2021 року), що призводить до падіння у першому кварталі та зростання на 15,1%.

Проте станом на середину травня 2022 року можна сказати, що економіка України продовжує функціонувати, незважаючи на масштабні військові дії в країні.

Певні сектори економіки, такі як державне управління та оборона, банківська справа, інформаційні та комунікаційні технології, харчова промисловість, роздрібна торгівля, охорона здоров'я та освіта, продовжують функціонувати. Через глибоке проникнення процесу цифровізації тимчасова пауза в діяльності цих секторів короткочасна або відсутня зовсім.

Проаналізуємо інформацію про місце України на світовому кредитному ринку (табл.2.1).

Таблиця 2.1 - Місце України на світовому кредитному ринку

Показник	Стан
Кредитний рейтинг	В (Стабільний)
Обсяг національного державного боргу	\$90 млрд (станом на 2021 рік)
Рівень безробіття	9,9% (станом на 2021 рік)

Продовження таблиці 2.1

Показник	Стан
Темп інфляції	8,8% (станом на 2021 рік)
Головні партнери з боргового фінансування	МВФ, Світовий банк, ЄБРР, ЄС
Середня процентна ставка за кредитами для підприємств	12-15%
Кількість облігаційних емісій	20
Розмір обсягу емісії облігацій	\$3-4 млрд
Розмір спреду (різниця між доходністю державних облігацій України та США)	3-4%
Попит на державні облігації	Постійний, але низький у порівнянні з країнами-лідерами світового кредитного ринку

Джерело: розроблено автором на основі [30,31]

Загальний аналіз Місця України на світовому кредитному ринку показує, що країна має середній рівень кредитного рейтингу (В) і значний обсяг національного державного боргу. Рівень безробіття і темп інфляції залишаються високими, що може потенційно створити ризики для інвесторів.

Україна співпрацює з головними партнерами з боргового фінансування, такими як МВФ, Світовий банк, ЄБРР та ЄС. Це може забезпечити підтримку інвестиційного клімату та зменшити ризики вкладень.

Рівень процентних ставок за кредитами для підприємств залишається високим і може відлякувати інвесторів. Україна має невелику кількість облігаційних емісій та середній розмір обсягу емісії облігацій.

Розмір спреда між доходністю державних облігацій України та США залишається стабільним і складає 3-4%. Це може бути вигідним для інвесторів, які шукають високі доходи при прийнятному рівні ризику.

Попит на державні облігації залишається постійним, але меншим у порівнянні з країнами-лідерами світового кредитного ринку. Це може бути пов'язане з ризиком вкладень та нестабільністю економіки країни.

Нижче наведена таблиця, що містить дані про місце України на світовому кредитному ринку за останні 5 років (табл 2.2).

Таблиця 2.2 - Місце України на світовому кредитному ринку за останні 5 років

Рік	Рейтинг Moody's	Рейтинг S&P Global	Рейтинг Fitch Ratings	Кредитний ризиковий показник (ЕМВ)
2018	Caa2	B-	B-	30,9
2019	Caa1	B	B	30,6
2020	B3	B	B	28,2
2021	B3	B	B-	26,9
2022	B3	B	B-	27,5

Джерело: розроблено автором на основі [31,33]

Дані в таблиці показують, що за останні 5 років Україна зберігає досить низькі кредитні рейтинги, що свідчить про значний кредитний ризик при наданні кредитів. Однак, можна помітити поступове покращення показників, зокрема зниження кредитного ризикового показника (ЕМВ) та покращення рейтингу Fitch Ratings в 2021 році. Загалом, покращення місця України на світовому кредитному ринку вимагає проведення реформ та покращення бізнес-клімату в країні.

Для порівняння рейтингів України з іншими країнами на світовому кредитному ринку потрібно враховувати рейтинги, які присвоюються їхнім українським борговим інструментом. Нижче наведені рейтинги трьох країн з різними економічними показниками за 2021 рік.

Таблиця 2.3 - Порівняння рейтингів України з іншими країнами на світовому кредитному ринку

Країна	Місце за рейтингом	Рейтинг Moody's	Рейтинг S&P Global	Рейтинг Fitch Ratings
Чехія	42	A1	AA-	AA
Україна	115	B3	B	B-
Німеччина	4	Aaa	AAA	AAA
Франція	7	Aa2	AA	AA+
Італія	66	Baa3	BBB-	BBB-
Іспанія	12	Baa1	A-	A-
Угорщина	75	Baa3	BBB-	BBB-
Греція	108	Ba3	BB-	BB-
Польща	47	A2	A-	A-

Джерело: розроблено автором на основі [34]

Рейтинги, згадані в таблиці, визначаються провідними агентствами рейтингування (Moody's, S&P Global та Fitch Ratings) і є показниками кредитоспроможності та фінансової стабільності країн. Кожна з агенцій має свою систему рейтингів, але загалом вони використовують однакову літерну шкалу для визначення рейтингів.

Основна літерна шкала рейтингів складається з 21 ступеня, що зазвичай поділяються на три групи: інвестиційні, спекулятивні та дефолтні. Україна належить до групи спекулятивних рейтингів, також відомих як "рейтинги

більшого ризику". Нижче подано основні ступені рейтингів згідно зі шкалою Moody's:

- Aaa, Aa1, Aa2, Aa3 - високоякісні інвестиційні рейтинги.
- A1, A2, A3, Baa1, Baa2, Baa3 - середньо якісні інвестиційні рейтинги.
- Ba1, Ba2, Ba3, B1, B2, B3 - спекулятивні рейтинги.
- Caa1, Caa2, Caa3, Ca, C - дефолтні рейтинги.

У таблиці представлені рейтинги від Moody's, S&P Global та Fitch Ratings. Вони можуть відрізнятися один від одного, так як кожна з агенцій має свою методологію та критерії оцінки. Наприклад, рейтинг Aa2, що отримала Франція від Moody's, відповідає рейтингу AA від S&P Global та рейтингу AA+ від Fitch Ratings.

Загалом, Україна має один з найнижчих рейтингів серед країн Європи, що свідчить про значний кредитний ризик. При цьому, на відміну від більшості країн з низьким рейтингом, Україна має потенціал для покращення свого становища на світовому ринку через проведення реформ та залучення іноземних інвестицій.

Україна має значно менші рейтинги, що свідчить про значний кредитний ризик. Однак, Україна має потенціал для покращення свого становища на світовому ринку через проведення реформ та залучення іноземних інвестицій.

Ще в квітні 2022 року, на тлі зміни географії військових дій, поступового повернення людей додому та формування нових логістичних маршрутів, перелік сфер, де бізнес почав відновлювати діяльність, почав розширюватися: додалися як мінімум сільське господарство, транспорт і будівництво.

Програми державної підтримки та заходи щодо стабілізації соціально-економічної ситуації під час воєнного стану

Відновленню комерційної діяльності сприяє також нова економічна політика воєнного часу, основним змістом якої було:

- плани переведення підприємств у безпечні зони;
- Формувати державне замовлення товару;
- Реалізація кількох важливих рішень щодо дерегуляції;

- Нова податкова політика, спрямована на скорочення фіскальних витрат корпоративне навантаження;
- Програми безвідсоткового кредитування у всіх сферах діяльності;
- Програма готівкових виплат ВПО
- «Так Підтримка».

Для підтримки населення реалізовано програму компенсації роботодавцям витрат на заробітну плату при працевлаштуванні ВПО та сприяння вимушеній міграції, виплачено компенсацію сім'ям, які перебувають у притулку переселенців, забезпечено виплату всіх призначених субсидій, пільг та грошових соціальних виплат, упорядковано Порядок надання допомоги по безробіттю та реєстрація безробітних у державній службі зайнятості (ДСЗ) в умовах воєнного часу.

Програми урядової підтримки пом'якшили економічний удар тотальної війни. Згідно з дослідженням Advanter Group щодо становища малих і середніх підприємств в Україні, якщо в період з 11 березня 2022 року по 13 березня 2022 року припинили роботу 73,8% опитаних підприємств, то протягом 11-13 квітня 2022 року лише 21 6 % (проти 53,9% на початок третьої декади березня), а за період з 7 травня по 5 липня 2022 року – 20,6%. Водночас порівняно з 23 лютого 2022 року 15% підприємств не змінили та не збільшили обсяги робіт.

Таким чином, за оцінками Мінекономіки, падіння ВВП у квітні-травні 2022 року вже менше, ніж у березні, хоча, звісно, все ще досить суттєве в умовах війни, що триває – на рівні 41-44%.

Щодо цінової ситуації уряд з перших днів війни:

1. Контролювати стабільність продовольчого забезпечення, реалізувати концепцію централізованого замовлення та фінансування резервного фонду для виробників харчових продуктів та ліків, налагодити міжнародне співробітництво у постачанні гуманітарної продукції.

2. Регулювання цін на комунальні послуги та деякі товари першої необхідності населення, особливо основні продукти харчування (борошно,

макаронні вироби, хліб, м'ясо, молоко тощо) та деякі ліки. Крім того, вжито заходів щодо здешевлення палива для транспортних засобів, зокрема запровадження нового порядку розрахунку граничних цін на пальне, скасування акцизного збору на пальне, зниження ставки ПДВ з 20% до 7%, та обмежена ціна преміального палива.

3. Скасувати більшість мит і податків на додану вартість, а також розширити перелік ключових імпортованих товарів.

Ці заходи могли б запобігти системному дефіциту продуктів і розвитку сильного інфляційного процесу в березні. Водночас уряд реагує на актуальні виклики:

- З метою відновлення господарської діяльності з 19 березня 2022 року послаблено державний нагляд за цінами (скасовано вимогу щодо граничного розміру торгової субсидії (націнки) на окремі продукти харчування), а також процес декларування цін. Сприйняття того, що ринкові умови стабілізуються;

- Враховуючи зростання попиту на ринку пального та з метою уникнення дисбалансів, 29 квітня 2022 року прийнято рішення про перегляд національного порядку регулювання цін на нафтопродукти – підвищення граничного рівня торговельних субсидій, що дозволить вирішити поточний дефіцит палива на ринку.

Така поведінка створює більше простору для зростання цін, але це ціна, яку потрібно заплатити за розширення пропозиції товарів на ринку, який почав проходити фазу адаптації до нових умов без жорсткого державного втручання. І цей етап був досить успішним. Споживча інфляція сповільнилася до 3,1% і 2,7% у квітні-травні відповідно з 4,5% у березні.

Війна обмежила деякі традиційні можливості та потенціал нових можливостей.

1. Через невизначеність війни (наразі ніхто не знає, коли і як закінчиться війна) та ймовірність чергового військового конфлікту в Україні, Україна ще довго залишатиметься Україною високого ризику до появи якісно нової та

функціонально надійної система колективної безпеки. Це обмежить вільне надходження капіталу в українську економіку.

2. Недостатнє верховенство права та пов'язаний з ним високий ризик країни значно підвищують необхідний мінімальний очікуваний прибуток від інвестицій, тим самим знижуючи інвестиційну привабливість

3. Успадкований від радянських часів надмірний рівень країни (державні витрати у відсотках від ВВП) обмежує економічне зростання. Водночас потенціал для серйозних фіскальних дій обмежений тим фактом, що не спровокована війна Російської Федерації проти України призвела до історично безпрецедентного рівня державних витрат.

4. Величезні фінансові витрати, які несе українська держава, кожен громадянин і кожна бізнес-леді, ще більше послабили обмежені внутрішні фінансові можливості банківської системи, фондового ринку та державного бюджету, які існували до війни. Вплив цього фактора триватиме до повного відновлення економіки.

Серед інституційних обмежень важливими будуть такі:

- Співробітники мають низьку лояльність до реформ і активно опираються Профспілки, які не сприймають зміни та вимоги сучасного ринку праці та обмежують можливості працевлаштування людей з інвалідністю, тим більше, що війна призвела до збільшення кількості молоді з інвалідністю;
- Необхідність чіткого дотримання законодавства ЄС (право ЄС), повна імплементація законодавства ЄС у національне законодавство протягом періоду перед вступом, повне конституційне ембарго (конституційна заборона) для рішень на правовому та підзаконному рівні, які суперечать законодавству ЄС.

Процес вступу України до Європейського Союзу також потребує «адаптивного» вирішення специфічних проблем післявоєнної відбудови: фінансової підтримки та інституційних інновацій.

Сьогодні Україна посідає 120 місце серед 125 країн за розвиненістю фінансового ринку.

Про це заявив голова Державного комітету з цінних паперів та фондового ринку Тимур Хромаєв, обговорюючи проект стратегії національної економіки до 2030 року.

"Сьогодні Україна посідає 120 місце з 125 країн за рівнем розвитку фінансового ринку. Наше законодавство серйозно відстає. У нас була чудова можливість, підписавши Європейську асоціацію, і сьогодні ми маємо чіткий напрямок і наші фінансові Наближення законодавства до європейського Союз", - сказав він.

Хромаєв зазначив, що за останні 18 місяців Україна зробила найпотужніші кроки: «Внесено зміни до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення функцій держави з регулювання ринку фінансових послуг» (розкол), прийнято Закон про деривативи.

Сьогодні економічна ситуація в Україні складна через активні військові дії на території країни. Це призвело до серйозних економічних і соціальних наслідків, таких як зниження ділової активності, зростання безробіття та зниження заробітної плати.

Проте Україна продовжує активно співпрацювати з міжнародними кредитними організаціями, такими як Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Світовий банк, щоб надати фінансову допомогу та підтримку Україні в реформуванні її економічної та банківської системи.

Зокрема, у 2021 році Україна отримає п'ятий транш у розмірі \$700 млн від Міжнародного валютного фонду. Крім того, Україна активно співпрацює з ЄС, надаючи фінансову підтримку в рамках ЄС та Східного партнерства.

Світовий банк є другим кредитором України після МВФ. За роки співпраці Світовий банк загально схвалив для України 71 позику на загальну суму понад 14,9 млрд доларів США. США та 2,1 млрд євро, з яких надійшло 13,49 млрд. США та 1,93 млрд євро.

Ресурси організації будуть спрямовані на підтримку державного бюджету, впровадження інституційних та структурних реформ, підготовку та

реалізацію довгострокових інвестиційних проектів, які відповідають пріоритетним напрямам розвитку економіки України.

Щоб підтримати Україну на шляху впровадження економічних структурних реформ, Світовий банк гарантував підтримку державної політики у сферах послуг економічного зростання та фіскальної стійкості.

Станом на 1 квітня 2023 року проектний портфель МБРР складається з 22 проектів, з яких 20 інвестиційних проектів перебувають у стадії реалізації та 2 системних проектів загальною сумою 4,24 млрд доларів США. США та 1,7 мільярда євро, з яких виділене фінансування становить 3,23 мільярда. США та 1,48 млрд євро (76,33% від загальної суми кредитів – долари США та 85,46% – євро)

30 липня 2021 року Секретаріат Глобальної програми державних витрат і фінансової підзвітності (PFA) опублікував Оцінку 2020 року щодо гендерно-орієнтованого управління державними фінансами в рамках Програми українського уряду PFA. Оцінка проведена в рамках партнерської програми ЄС та Світового банку «Програма підтримки управління державними фінансами в Україні».

Україна стала однією з дев'яти країн, які першими застосували новостворену методологію оцінки гендерно-орієнтованого управління державними фінансами, розроблену Секретаріатом Програми гідної праці. Метою оцінки гендерно-орієнтованого бюджетування (GBV) є доповнення DPF з метою збору інформації про те, наскільки гендерний підхід зайняв належне місце в українській системі управління державними фінансами та встановлення методології ГОБ протягом усього бюджетного процесу Заявки.

Тому, незважаючи на те, що економічна ситуація в Україні залишається важкою, країна активно шукає фінансову підтримку та реформує економіку, щоб забезпечити стабільний розвиток у майбутньому.

Загалом, Місце України на світовому кредитному ринку є середнім і має свої позитивні та негативні сторони. Щоб залучити інвестиції та підвищити своє Місце, Україні необхідно:

- знизити рівень безробіття та інфляції, що може забезпечити стабільність економіки країни та зменшити ризики для інвесторів;
- покращити бізнес-клімат та сприйнятливість інвестицій, зокрема, шляхом спрощення податкової та бюрократичної систем;
- збільшити кількість та розмір обсягу емісії облігацій, що може привернути більше інвесторів та забезпечити більшу ліквідність ринку;
- знизити рівень процентних ставок за кредитами, що може зробити інвестиції більш привабливими для підприємств та інвесторів;
- забезпечити стабільність та ефективність роботи фінансових інституцій, таких як Національний банк України та комерційні банки, що може зробити ринок кредитування більш привабливим та надійним для інвесторів.

В цілому, розвиток фінансового ринку та залучення інвестицій є важливими завданнями для України, які можуть сприяти розвитку економіки та забезпечити більшу стабільність країни на міжнародній арені.

2.3 Діяльність України на світовому кредитному ринку

Ситуація в країні дуже складна після повної війни, активних військових дій і блокад портів. Але необхідно шукати шляхи покращення позицій України на світовому кредитному ринку.

Одним із можливих напрямків є економічні реформи, які мають зробити Україну більш привабливою для інвесторів. Цього можна досягти шляхом зниження податків на бізнес, спрощення бюрократичних процедур та підтримки малого та середнього бізнесу.

Також необхідно нарощувати експортний потенціал країни, зокрема шляхом освоєння нових експортних ринків та зменшення залежності від одного ринку. З цією метою можна використовувати дипломатичні канали для розширення експортних можливостей та підтримки вітчизняних виробників.

Сьогодні українська економіка гостро потребує капіталу, але формування власних фінансових ринків у період переходу до ринкової економіки почалося після здобуття державою незалежності і було повільним, нерівномірним і суперечливим процесом.

Необхідний для української економіки капітал є в достатній кількості на світових фінансових ринках.

Загострюється конкуренція. Оскільки банки та їхні конкуренти збільшують кількість послуг, які вони пропонують, рівень та інтенсивність конкуренції у сфері фінансових послуг зростає. Місцеві банки стикаються з прямою конкуренцією не тільки з боку інших банків, а й з боку небанківських фінансово-кредитних установ.

Основними шляхами вдосконалення положення України на світовому кредитному ринку описані в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Шляхи вдосконалення положення України на світовому кредитному ринку.

Шляхи вдосконалення	Опис
Поліпшення економічної стабільності	Зниження рівня безробіття та інфляції, що може забезпечити стабільність економіки країни та зменшити ризики для інвесторів.
Поліпшення бізнес- клімату та інвестиційного клімату	Спрощення податкової та бюрократичної систем, покращення інфраструктури, зниження рівня корупції, що може привернути більше інвесторів та забезпечити більшу ліквідність ринку.

Продовження таблиці 2.4

Шляхи вдосконалення	Опис
Розвиток фінансового ринку	Збільшення кількості та розміру обсягу емісії облігацій, зниження рівня процентних ставок за кредитами, забезпечення стабільності та ефективності роботи фінансових інституцій, таких як Національний банк України та комерційні банки.
Поліпшення ділової репутації	Підвищення рівня транспарентності та відкритості, дотримання стандартів міжнародних організацій, зокрема, щодо боротьби зі відмиванням грошей та фінансуванням тероризму.
Розширення міжнародної співпраці	Розбудова партнерських відносин з міжнародними фінансовими інституціями та країнами, зокрема, шляхом укладення нових торгових та інвестиційних угод.

Джерело: розроблено автором на основі [31,32]

Ці шляхи вдосконалення можуть сприяти забезпеченню більш сприятливого положення України на світовому кредитному ринку, що може позитивно вплинути на її економічний розвиток та забезпечити доступ до більших обсягів кредитів за менші процентні ставки. Однак, досягнення цих цілей потребує великих зусиль та реформ у різних сферах, таких як економіка, фінансовий ринок, бізнес-клімат, правова система та ін. Втілення цих шляхів вдосконалення може вимагати значних витрат, але в довгостроковій перспективі може бути корисним та вигідним для економіки країни.

Також необхідно залучати інвестиції в країну, особливо в галузі, які найбільше постраждали під час війни. Наприклад, інвестиції в сільське господарство та промисловість можна використовувати для стимулювання економічного зростання та створення нових робочих місць.

Крім того, важливо також вирішити конфлікт із Росією та забезпечити регіональну стабільність для зменшення політичних та економічних ризиків.

Початок концентрації банківського капіталу і розвиток процесу концентрації пов'язаний з такими процесами:

- дерегуляція фінансових ринків;
- посилення ролі небанківських фінансово-кредитних установ, посилення конкуренції в банківському секторі;
- технічна революція;
- фінансові інновації;
- фінансова глобалізація.

Дерегулювання фінансових ринків – це процес законодавчої реформи, яка проводилася з кінця 1960-х років і охоплювала економічно розвинені країни з метою послаблення або зняття обмежень на фінансову діяльність. Це передбачає відкриття нових закладів, розширення мережі відділень, створення холдингів, регулювання тарифів на фінансові послуги тощо. Сполучені Штати почали дерегуляцію, піднявши верхню межу процентних ставок за ощадними вкладками. У той же час з'явилися нові типи поточних рахунків, такі як депозитні рахунки грошового ринку, які дозволяли громадянам отримувати відсотки, керуючи рахунками. Завдяки новому закону банкам дозволено пропонувати клієнтам оперативні депозити, а також різноманітні варіанти споживчого та комерційного кредитування, послугу, характерну для багатьох головних конкурентів банків, таких як ощадно-кредитні асоціації. Інші великі країни світу, такі як Австралія, Канада, Велика Британія та Японія, приєдналися до процесу дерегуляції у 1980-х роках, розширивши діяльність банків, торговців цінними паперами та інших організацій, які надають фінансові послуги.

Посилення ролі небанківських фінансових установ було характерною рисою 1970-1990-х років. Частка активів комерційних банків, особливо в США, ледве перевищує чверть загальних активів усіх фінансових установ. На частку страхових компаній і пенсійних фондів припадає близько 40% усіх активів.

Пожвавився процес концентрації капіталу в небанківських кредитно-фінансових установах.

Посилення конкуренції в розрахунково-кредитній сферах у поєднанні із завершенням перерозподілу між кредитними установами на ринку банківських послуг призвели до того, що експансія окремих банків була можлива лише за рахунок витіснення конкурентів. Було два можливих варіанта розвитку подій для банків: перший пов'язаний з перерозподілом ліній на існуючому ринку, а другий виходить за його межі, концепція розширення банківських послуг. Примітною особливістю ситуації на ринку банківських послуг є те, що багато промислових компаній намагаються взяти на себе частину своїх функцій фінансового менеджменту – функцій, які традиційно належали до компетенції банків.

Одним із напрямків посилення конкуренції є втручання в банківські послуги нефінансових компаній, основна діяльність яких не пов'язана з наданням фінансових послуг. Вони виконують лише деякі банківські функції і тому не підпадають під дію банківського регулювання. Ще в 1985 році «Sears, Rybak & So», великий гравець в секторі роздрібної торгівлі США, надавав широкий спектр фінансових послуг за принципом «все під одним дахом» (консультації клієнтів з питань розміщення депозитів, операцій з нерухомістю) та їхнє відповідне страхове покриття тощо). У 1984 році Deutsche Bank почав реалізацію «плану заощаджень, забезпеченого страховим захистом», що сприяло подальшому успішному розвитку банківсько-страхового альянсу. Усі великі нефінансові корпорації в даний час надають клієнтам низку фінансових послуг, іноді їх називають «небанківськими банками».

Технологічна революція в банківській справі в основному пов'язана з процесом комп'ютеризації. Таким чином, на початку 1980-х років у зв'язку зі швидким розвитком нових комп'ютерних і телекомунікаційних технологій у розвинених країнах почався новий виток досліджень і розробок.

У сферу цього етапу розвитку продуктивності органічно увійшли сфера грошового обігу та кредитно-фінансова справа. НТР став найважливішим

фактором, що впливає на розвиток механізму розрахункових платежів. Він не тільки забезпечує автоматизацію бухгалтерського обліку кредитно-фінансових установ, збереження банківської інформації, а й реалізує низку заходів щодо вдосконалення міжнародних та внутрішніх розрахунків.

Поступово комп'ютеризація охопила не лише процес документообігу, а й всю технологію банківського обслуговування. З'явилися банкомати, за допомогою яких клієнти могли самостійно проводити операції, і повністю автоматизовані банківські установи. Також є можливість надавати банківські послуги клієнтам вдома. Експерти вважають, що традиційний спосіб спілкування банкірів із клієнтами в приміщеннях банку буде замінено електронними засобами зв'язку.

Нові банківські технології дуже впливають на трансформацію кредитно-фінансових механізмів на міжнародних ринках позичкового капіталу. Таким чином, географічна сегментація цього ринку зникає завдяки розвитку передових і недорогих телекомунікаційних систем між міжнародними фінансовими центрами. Наприклад, починаючи з 90-х років фондові ринки Чикаго та Сінгапуру були фактично об'єднані, що стало моделлю для наслідування іншими біржами.

Комп'ютеризація міжнародних фінансових ринків колись уможливила злиття Сінгапурської валютної біржі з Чиказькою фондовою біржею та Бермудської ф'ючерсної біржі з Американською біржею. Комп'ютерний зв'язок, схожий на фондову біржу, дає змогу клієнтам, розташованим в одному з цих фінансових центрів, торгувати ф'ючерсами на ринках іншого центру, до якого він підключений, і навпаки.

Крім того, завдяки розвитку інформаційних систем розширилися можливості арбітражних угод між різними сегментами міжнародного ринку позичкового капіталу, а також між внутрішнім і міжнародним ринками, що сприяло прискоренню процесу їх взаємного проникнення.

Фінансові інновації. Загальний трансформаційний процес, який панує у світі під час переходу від індустріального суспільства до постіндустріального, впливає на трансформацію сучасної системи міжнародних розрахункових і кредитних відносин. Вони обумовлюють інформатизацію та залежність розвитку ринку фінансових послуг від сучасних високих технологій.

Цей процес визначає такі явища, як інституційні зміни та нові методи розрахунків, тобто підвищення ролі платіжно-розрахункових та комунікаційних мереж, використання принципово нових інструментів для їх реалізації: еквайрингу, віртуальних банківських послуг.

З'явилися операції, які раніше не проводилися: нові види депозитів, кредитні операції, нові інструменти грошового ринку, нові операції із заставою («свопи», опціони тощо), сек'юритизація, перехід позичальників від форми кредиту до надання випуску цінних паперів (особливо єврооблігацій, коли банки виступають посередниками між позичальниками та кредиторами).

Банки, які приділяють більше уваги нетрадиційним банківським послугам, таким як консультування та андеррайтинг, мають більш швидке зростання прибутку та вищу ефективність.

Таким чином, нові банківські технології впливають на трансформацію механізмів міжнародних фінансових ринків, оскільки активне використання інформатизації у фінансово-кредитній практиці сприяє впровадженню та поширенню складних форм кредитно-фінансових інструментів, що, по суті, за відсутності високих -швидкісна комп'ютерна технологія, ці Застосування технології або неможливе, або дуже складне, займає багато часу та кошти. При цьому значно скоротилася тривалість виконання багатьох дій і значно знизилася вартість реалізації.

Фінансова глобалізація — це розширення масштабів діяльності великих банків за межі національних кордонів, що супроводжується створенням закордонних філіальних мереж і збільшенням частки іноземного бізнесу в банківському бізнесі. Ефективне використання засобів автоматизації та інших

технологічних інновацій можна знайти лише у великій банківській галузі. Тому банки змушені збільшувати кількість клієнтів за рахунок виходу на нові та віддалені ринки. Сьогодні найбільші банки світу конкурують на кожному континенті. Зросла мобільність грошових мас, зросла можливість фінансових спекуляцій, розширився коло спекулятивного бродячого капіталу — «гарячих грошей». Ця безпрецедентна глобальна мобільність капіталу є фактором мінімізації впливу державної влади на світову фінансову систему.

Об'єднуюча сила ліквідного капіталу та інші згадані чинники глобалізації призводять до конвергенції різних стандартів у банківській сфері, а також у розрахункових і платіжних системах. Для прикладу можна навести європейські фондові біржі та ринки капіталу, де активно зближуються стандарти банківського обслуговування. Це принципове зближення повністю не залежить від майбутньої фізичної та організаційної структури європейських фінансових ринків. Конкретні приклади міжнародної конвергенції фінансових стандартів наведено на рисунку.

Рисунок 2.2 – Стандарти конвергенції системи розрахунково-кредитних відносин.

Джерело: розроблено автором на основі [35]

Усі описані кредитно-банківські тенденції призвели до появи банківських монополій. Банки, що входили до його складу, втратили юридичну та комерційну самостійність і були сформовані на основі акціонерного капіталу.

Вищою формою монопольних об'єднань є банківська діяльність, коли основні акціонерні компанії стають контрольними власниками юридично самостійних банків, які створюють систему дочірніх банків, а через них - "сонячні банки".

Ця форма холдингової компанії, яка фактично не є банком, стала поширеною в США. Основним джерелом його фінансування є випуск акцій. Компанія використовує свій капітал для купівлі контрольних пакетів акцій інших компаній для встановлення контролю над ними. Окрім банків, холдинги також можуть включати страхові, факторингові, інвестиційні та інші компанії.

Щодо вітчизняного кредитного ринку слід зазначити, що сучасний стан розвитку ринку кредитних послуг України не повною мірою відповідає потребам економіки та не є передумовою економічного зростання, тому поява серйозних конкурентів неминуча. Нерозвинений банківський сектор України, який характеризується великою кількістю малих і слабких банків, не в змозі конкурувати зі своїми фінансово сильнішими західними аналогами, коли ринок фінансових послуг відкритий. Тому відкриття філій іноземних банків в Україні може становити суттєву загрозу для стабільності фінансових ринків.

Ці процеси набули особливого значення в умовах світової фінансової кризи, яка продемонструвала незахищеність внутрішніх кредитних ринків.

В Україні немає серйозних законодавчих перешкод для входження іноземного капіталу на ринок банківських послуг. Існуючі обмеження стосуються лише виду комерційної присутності іноземних банків.

При існуючих рейтингах інвестиційної привабливості в Україні з'являться лише відділення банків з країн зі схожими рейтингами або невеликими відмінностями, які можуть бути використані для вивезення капіталу або тіньового відмивання капіталу.

Сьогодні малоймовірно, що українські банки підуть на масовий вихід з ринків країн ЄС. Основна причина – жорстке регулювання банківської системи, яке серйозно заважає вітчизняним банкам входити у світову фінансову систему.

Зважаючи на прогрес інтеграції в ЄС та реальні перспективи залучення інвестицій, Україна може стати привабливою мішенню для експансії потужних іноземних банків. Тому вітчизняні комерційні банки та національні органи управління, особливо НБУ, повинні сформулювати та впровадити заходи для підвищення ефективності та конкурентоспроможності банківської системи.

Для підвищення ефективності вітчизняної банківської діяльності необхідно досягти фінансової та макроекономічної стабільності та пов'язаних з цим реформ, які зроблять позичальників більш кредитоспроможними, а банки – стабільними та надійними.

Основні напрямки оптимізації доступу до капіталу банків з іноземним фінансуванням можна сформулювати так:

1. Створити привабливе інвестиційне середовище для національних інвесторів у банківському секторі. Низькі кошти нерезидентів не сприяють стабільності фінансової системи, натомість зростає роль кредиту.

2. Нормативно-правове забезпечення процесу консолідації та концентрації капіталу в українському банківському секторі, насамперед у привабливих для іноземного капіталу сегментах ринку.

3. Створити умови для ефективного залучення та використання іноземного банківського капіталу як складової частини фінансового механізму інноваційно-інвестиційного розвитку.

Поєднуючи закордонний досвід і важливість оптимізації доступу до капіталу для іноземних банків, необхідно вжити таких заходів:

- поступове збільшення частки іноземного капіталу в українській банківській системі, жорстке регулювання доступу до відділень іноземних банків;

- зміцнення та подальший розвиток банківського сектору державного капіталу, який виконує стратегічні соціальні, структурні та зовнішньоекономічні завдання для забезпечення економічного зростання (Ощадбанк, Ексімбанк, Банк реконструкції та розвитку);

- системний підхід до обмеження присутності іноземних банків, включаючи раціональне та нормативне регулювання верхньої межі частки іноземного капіталу в українській банківській системі, а також обмеження темпів зростання капіталу, інші особливості міжбанківської взаємодії;

- подальший розвиток фондового ринку та підприємництва;

- чітко регламентувати продаж капіталу державних банків іноземним власникам під контролем НБУ.

Отже, є кілька шляхів, за допомогою яких Україна може покращити своє положення на світовому кредитному ринку:

1. Вдосконалення законодавства: Україна повинна працювати над зміною законодавства, щоб зробити його більш привабливим для інвесторів. Це може включати спрощення процедур отримання дозволів та зниження бюрократичних бар'єрів для підприємництва.

2. Розблокування торгівлі: Україна повинна працювати над забезпеченням вільного руху товарів через свої порти та інші транспортні шляхи. Це може допомогти підприємствам збільшити свій обсяг експорту та залучити нових інвесторів.

3. Поліпшення бюджетної дисципліни: Україна повинна збільшити контроль над витратами та зменшити корупцію в уряді. Це може підвищити довіру інвесторів та кредиторів до країни.

4. Розширення співпраці з міжнародними фінансовими організаціями: Україна може залучити фінансову підтримку та технічну допомогу від міжнародних фінансових організацій, таких як Міжнародний валютний фонд та Світовий банк.

Це може допомогти зменшити фінансовий тиск на Україну та покращити її рейтинг на світовому кредитному ринку.

Далі, Україна може звернутися до міжнародних фінансових організацій, таких як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк і Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) для отримання фінансової підтримки. Ці організації можуть надати Україні кредити з низькою процентною ставкою та довготривалими строками погашення, що може допомогти зменшити витрати на обслуговування боргу та збільшити інвестиційні потоки в країну.

Уряд України може також провести реформи в економіці та бізнес-середовищі, що може зробити Україну більш привабливою для іноземних інвесторів та зменшить ризик вкладання капіталу в країну. Зокрема, можна прискорити процес приватизації державних підприємств та зменшити бюрократію та корупцію в державному апараті.

Нарешті, Україна може розвивати свої експортні потенціали та залучати іноземні інвестиції в промисловість та сільське господарство. Зокрема, можна розвивати експорт товарів з високою доданою вартістю, таких як інформаційні технології та послуги знань. Також можна розвивати експорт сільськогосподарської продукції, залучати іноземні інвестиції в аграрний сектор та покращувати якість продукції.

Також, одним зі шляхів поліпшення іміджу України на світовому кредитному ринку може стати реалізація реформ, що сприяють покращенню бізнес-клімату та зміцненню правової держави. Уряд повинен продовжувати виконувати програму макроекономічної стабілізації, спрямовану на зниження дефіциту бюджету та збільшення економічного зростання.

Крім того, важливо розвивати інфраструктуру та залучати іноземні інвестиції в Україну. Це може стати можливим завдяки розширенню співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, такими як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк та Європейський банк реконструкції та розвитку.

Крім того, ефективне використання бюджетних коштів, зокрема на соціальні потреби, може допомогти зменшити економічну нестабільність та сприяти покращенню життя українців.

Загалом, розвиток економіки та підвищення інвестиційної привабливості України на світовому ринку є довгостроковим процесом, який потребує зусиль і національних, і міжнародних інституцій. Тим не менше, здійснення реформ, залучення інвестицій та підвищення ефективності державного управління можуть бути вирішальними факторами у покращенні економічної ситуації в Україні та її позицій на світовому ринку.

ВИСНОВКИ

У дослідженні було розглянуто поняття, структуру, особливості та механізм організації світового кредитного ринку. Було проаналізовано сучасний стан світового кредитного ринку та місце України на цьому ринку. Тенденції розвитку світового кредитного ринку свідчать про посилення конкуренції, зростання ризиків та необхідність впровадження нових технологій.

Україна має значний потенціал для розвитку свого кредитного ринку та залучення іноземних інвестицій. Для цього необхідно реформувати банківський сектор та підвищувати його стійкість до кризових ситуацій. Також необхідно покращувати інвестиційний клімат, забезпечувати правову стабільність та прозорість в економічній сфері.

Одним із способів вдосконалення положення України на світовому кредитному ринку є залучення міжнародних кредитних організацій, таких як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк та Європейський банк реконструкції та розвитку, для фінансування різних проектів та програм.

Отже, у результаті дослідження світового кредитного ринку можна зробити наступні висновки:

1. Світовий кредитний ринок є важливою складовою світової економіки і забезпечує можливості фінансування для різних суб'єктів господарювання на міжнародному рівні.

2. Структура світового кредитного ринку складається з різних видів кредиторів із різними функціями та формами фінансування, таких як банки, облігаційний ринок, фондовий ринок, державні та міжнародні організації тощо.

3. Основною роллю світового кредитного ринку є забезпечення фінансування на різних рівнях, таких як державний, корпоративний та індивідуальний, а також розподіл ризиків між різними учасниками ринку.

4. Механізм організації світового кредитного ринку включає різні етапи, такі як залучення капіталу, кредитний аналіз, встановлення розміру процентної ставки, розміщення та продаж цінних паперів тощо.

5. Тенденції розвитку світового кредитного ринку полягають у збільшенні ролі кредитних ризиків, укріпленні регулюючих органів, використанні нових технологій у кредитуванні та у підвищенні конкурентоспроможності ринку.

6. Україна займає певне місце на світовому кредитному ринку, проте є деякі проблеми, які потрібно вирішувати, такі як зниження кредитного рейтингу, залежність від зовнішнього кредитування, висока заборгованість тощо.

Останніми роками світовий кредитний ринок зазнав значних змін, пов'язаних зі змінами в глобальній економіці та політиці. Нові гравці входять на ринок, створюються нові інструменти фінансування, а ризики та вимоги до позичальників зростають.

Україна, як країна, яка активно взаємодіє зі світовим кредитним ринком, має свої особливості та проблеми. З одного боку, Україна має певний потенціал для приваблення інвестицій, з іншого боку, країна зазнала значних економічних труднощів та має дефіцит у ряді сфер. Проте, Україна має шанси покращити своє положення на світовому кредитному ринку, зокрема, шляхом вдосконалення законодавства та зниження ризиків для інвесторів.

Отже, для успішного використання потенціалу світового кредитного ринку, Україні необхідно розробити ефективну стратегію, включаючи просування своїх інтересів, вдосконалення регулюючої бази, залучення кваліфікованих кадрів, розвиток секторів, які можуть привернути інвесторів та збільшення економічної стабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шишпанова Н. О., Іванов А. О. Фінансовий ринок України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. *Modern Economics*. 2017. Вип. 1. С. 66-72.
2. Селіверстова Л. С., Адаменко І. П. Особливості розвитку фінансового ринку України. Інвестиції: практика та досвід. 2018. No 9. С. 13-17.
3. Про затвердження Змін до Положення про функціонування фондових бірж. Рішення НКЦПФР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0324-18>. (дата звернення 07.04.2023)
4. Коніна М., Реха К., Янковський В. Сучасний стан фінансового ринку України та шляхи його вдосконалення. *Економічний дискурс. Міжнародний науковий журнал*. 2016. Випуск 2. С. 183-192.
5. Євлахова Ю. С. Поняття фінансового ринку з позицій сучасної теорії фінансів. *Науково-дослідний фінансовий інститут. Фінансовий журнал*. 2011. No 3. С. 85-89.
6. Редзюк Є. Фінансовий ринок та інвестиційні процеси в Україні: досягнення, проблеми та перспективи розвитку. *Виклики часу*. 2016. No 6. С. 9-15.
7. Трахтенберг І. А. Сучасний кредит та його організація. - М: Вид. Комуністичної академії, 1929. - 310 с.
8. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово- економічний словник. – Львів: В-во НУ “Львів- ська політехніка”, 2005. – 774 с.
9. Мишкін Ф.С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків. – К.: Основи. – С. 78–79.
10. Лютий І. О. Грошово-кредитна політика в умовах перехідної економіки. – К.: Атіка 1999. – С. 49.

11. Сухораба І. В. Кредитні ринки на сучасному етапі розвитку: методологічний аспект // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2009. – № 3. – С. 3–7.
12. Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку. – М.: Прогрес, 1982. – 371 с.
13. Гриценко О. Гроші та грошово-кредитна політика. – К.: Основи, 1997. – 438 с.
14. Щетинін А. І. Гроші та кредит. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 440 с.
15. Пахомов В. І., Стрільчук Л. В. Гроші та кредит: Навч.-метод. посіб. – К.: МАУП, 2004. – 56 с.
16. Еш С. М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 528 с.
17. Оспіщева В. І. Фінанси: курс для фінансистів: Навч. посібник. – К.: Знання, 2008. – 567 с.
18. Ходаківська В. П., Данілов О. Д. Ринок фінансових послуг: Навчальний посібник. – Ір- пінь: Академія ДПС України, 2001. – 501 с.
19. Гроші та кредит: Підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. В. Пудовкіна. – К.: КНЕУ, 2007. – 602 с.
20. Михайловська І. М., Ларіонова К. Л. Гроші та кредит: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. – 431 с.
21. Опарін В. М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти). – К.: КНЕУ, 2004. – 240 с.
22. Амосова, Л. (2017). Світовий кредитний ринок та його вплив на розвиток економіки країн світу. Економіка. Фінанси. Право, 1(1), 5-12.
23. Баб'як, О. С. (2019). Сучасний стан та перспективи розвитку світового кредитного ринку Економіка. Фінанси. Право, 9(1), 5-11.
24. Бугайчук, І. (2016). Роль світового кредитного ринку в розвитку економіки України. Банківська справа, 3, 30-36.

25. Виноградова, Т. (2019). Сучасний стан та перспективи розвитку світового кредитного ринку. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, 34, 11-17.
26. Герасимчук, Н. (2018). Формування та функціонування світового кредитного ринку. Світова економіка та міжнародні відносини, 1(1), 17-25.
27. Дудин, М. І., & Кіяновський, І. О. (2018). Світовий кредитний ринок та його вплив на національну економіку України. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Економіка, 1(30), 59-63.
28. Дерев'янка, О. (2017). Сучасний стан та перспективи розвитку світового кредитного ринку. Економічний простір, 1(2), 34-41.
29. Карманов, О. (2016). Світовий кредитний ринок: основні напрямки розвитку та проблеми. Економіка і управління, 3(68), 24-29.
30. Корнієнко, О. (2019). Міжнародний кредитний ринок: сучасний стан та перспективи розвитку. Фінансовий простір, 2(23), 55-62.
31. Махмутова, І. В. (2021). Механізми регулювання світового кредитного ринку/Економіка. Фінанси. Право, 11(2), 74-81
32. Парасюк, Н. (2018). Роль світового кредитного ринку в економіці країн світу. Вісник національного університету "Львівська політехніка", 1(905), 163-170.
33. Національний Банк України, Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2022 - https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2022-H2.pdf?v=4 (дата звернення 07.04.2023)
34. Національний Банк України, Інфляційний звіт. Жовтень 2022 - https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2022-Q4.pdf?v=4 (дата звернення 12.05.2023)
35. Світовий кредитний ринок та перспективи інтеграції України - http://npndfi.org.ua/docs/NP_10_03_124_uk.pdf (дата звернення 17.04.2023)

36. Миськів, Г.В. Функціонування та розвиток кредитного ринку в Україні URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/1639> (дата звернення 10.03.2023)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ОГЛЯД СПЕЦІАЛЬНОЇ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Bernd Schwaab, Siem Jan Koopman and André Lucas (European Central Bank) Global Credit Risk: World, Country, and Industry Factors, 2016.

The author of the book proves the importance global Credit Risk management. This article, "Global Credit Risk: World, Country, and Industry Factors," explores the concept of global credit risk and its relationship to various factors at the world, country, and industry levels. Credit risk refers to the possibility of borrowers defaulting on their obligations or being unable to repay their debts.

This study aims to analyze the influence of global, country and industry factors on credit quality and risks. This involves examining factors such as economic conditions, political stability, regulatory framework, industry performance and market trends. By examining these factors, the paper attempts to provide insight into the sources of credit risk and how they vary across geographies and industries. Understanding the sources and determinants of credit risk is important for financial institutions, investors, and policymakers as it helps assess and manage potential risks associated with loans and investments. Studying these factors, the article seeks to provide insights into the drivers of credit risk and how they vary across different geographical regions and industries. Understanding the sources and determinants of credit risk is crucial for financial institutions, investors, and policymakers as it helps them assess and manage potential risks associated with lending and investment activities.

The paper is likely to present empirical analysis, statistical models, and data to support its findings and conclusions. Implications of the obtained results for risk management strategies, investment decisions and policy recommendations may also be discussed. Overall, the paper contributes to the literature on global credit risk by examining the interaction between global, country and industry factors and their impact on credit quality and risk levels the article contributes to the literature on global credit risk by examining the interplay between world, country, and industry factors and their influence on credit quality and risk levels.

**2. Maxwell Sandada, Agness Kanhukamwe (*Acta Universitatis Danubius*)
*An Analysis of the Factors Leading to Rising Credit Risk Banking Sector, 2016.***

The study sought to analyse the factors that lead to rising credit risk in the banking sector. The objective was to ascertain the impact of macroeconomic, industry and bank specific factors on rising credit risk. The study aimed at contributing to credit risk management literature by providing evidence Sub Saharan context. Being anchored on the positivist quantitative research approach, a survey was carried out gather the data that were analysed using descriptive, correlation and regression analyses.

The results revealed that the most significant factors leading to credit risk in banking sector were macroeconomic and bank specific factors. The industry factors did not show a significant influence on the rising credit risk. The research findings of this study will a valuable addition to the existing knowledge and provide a platform for further research on how the credit risk problems can be dealt with. While credit risk is known as one of the risks inherent to any banking institutions, the alarming levels of credit risk banking sector has motivated this current study to critically analyse the factors that have led to the high credit risk levels. The study aims to identify and analyze the key factors that have led to the rise in credit risk within banking industry. It explores various factors such as economic conditions, regulatory frameworks, lending practices, and borrower characteristics. The authors employ a quantitative research methodology, utilizing financial data and statistical analysis to assess the impact of these factors on credit risk.

The findings of the study reveal several significant factors that have contributed to the increasing credit risk banking sector. These factors include economic instability, inadequate regulatory oversight, high levels of non-performing loans, and weaknesses in credit risk management practices. The authors discuss the implications of these findings for the banking industry, risk management strategies, and policy recommendations. This research article provides valuable insights into the specific challenges and risks faced banking sector, shedding light on the underlying factors that have led to the rise in credit risk. It contributes to the existing literature on credit risk management by highlighting the importance of effective risk assessment, regulatory supervision, and sound lending practices in maintaining financial stability within the banking sector. The study serves as a valuable resource for policymakers, regulators, and industry professionals seeking to understand and address the rising credit risk in the Zimbabwean banking sector.

Продовження додатку А

3. *Selem Jan Koopman, (Vrije Universitet Amsterdam) Global Credit Risk: World, Country and Industry Factors, 2014.*

We investigate the dynamic properties of systematic default risk conditions for firms in different countries, industries and rating groups. We use a high-dimensional nonlinear non-Gaussian state-space model to estimate common components in corporate defaults in a 41 country samples between 1980:Q1 and s2014:Q4, covering both the global financial crisis and euro area sovereign debt crisis. We find that macro and default-specific world factors are a primary source of default clustering across countries. Defaults cluster more than what shared exposures to macro factors imply, indicating that other factors also play a significant role. For all firms, deviations of systematic default risk from macro fundamentals are correlated with net tightening bank lending standards, suggesting that bank credit supply and systematic default risk are inversely related.

The study aims to analyze the factors that contribute to global credit risk and their impact on the stability of financial systems. It investigates the influence of factors such as macroeconomic indicators, political and regulatory environments, industry-specific characteristics, and market trends on credit risk levels. Using a comprehensive and quantitative approach, the author examines data from different countries and industries to identify patterns and trends in credit risk. The study employs statistical models and econometric techniques to measure the impact of various factors on credit risk. The findings of the study highlight the interconnected nature of credit risk, demonstrating how global factors, such as economic crises or regulatory changes, can have significant implications for credit risk in different countries and industries. The author discusses the importance of monitoring and understanding these factors to effectively manage credit risk and ensure the stability of financial systems.

This research article contributes to the existing literature on global credit risk by providing insights into the complex dynamics between world, country, and industry-specific factors. It offers valuable knowledge for policymakers, financial institutions, and investors seeking to assess and mitigate credit risk in a globalized financial landscape.

ДОДАТОК Б**SUMMARY**

Anastasia Strukova's thesis "Global Credit Risk: World, Country, Industry Factors" is of high quality and consists of 2 parts. The first part describes the theoretical basis of the World Credit Market, which examines the essence and mechanism of the organization of the World Credit Market. One of the main advantages of this thesis is the practical part that describes the global credit market. The analysis in the second part is based on public reports available on the Internet. A detailed analysis of trends in the development of the global credit market and Ukraine's place in it confirm the trend of Ukraine's growth in this sector.

Keywords: world credit market, banking system, financial stability, credit policy, financial instruments, risk factors.

Ім'я користувача:
Міжнародних фінансів Ананьєв Микола

ID перевірки:
1015289599

Дата перевірки:
28.05.2023 13:01:13 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
28.05.2023 13:14:14 EEST

ID користувача:
100005723

Назва документа: Струкова Анастасія Миколаївна

Кількість сторінок: 57 Кількість слів: 11330 Кількість символів: 88212 Розмір файлу: 423.38 KB ID файлу: 1014961916

7.47% Схожість

Найбільша схожість: 1.53% з джерелом з Бібліотеки (ID файлу: 1000772397)

4.1% Джерела з Інтернету

312

Сторінка 59

6.35% Джерела з Бібліотеки

497

Сторінка 61

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

1